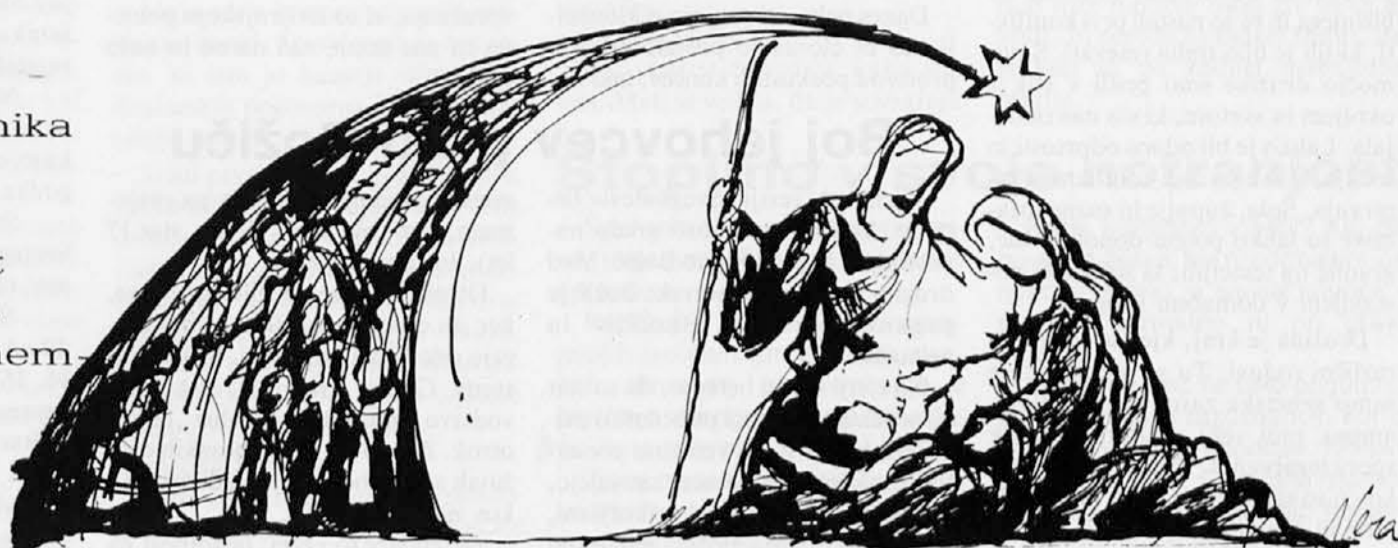

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

Božič - čas voščil.
Najboljših voščil.
Kaj je najboljše?
To, kar obogati notranjost posameznika
in skupnosti: vedrost, zvestoba,
spoštovanje, sodelovanje.
Nam vsem voščimo večjo zavzetost
za skupno stvar, večjo odgovornost
v zasebnem, družinskem in družbenem
življenju.
To je klic Božiča!
To je glas, ki prihaja iz jaslí!
To so naša najiskrenejša voščila:
Bog je med nami - EMANUEL!

Mir ljudem na zemlji

Vera Turnšek

Zasijala nam je prava luč

Malo je praznikov, ob katerih bi se ljudje toliko spominjali, kakor prav ob božičnih praznikih. Spominjajo se svojih otroških let, podeželske božične idilike, zasneženih poljan, zgodnjih adventnih maš ali zornic, večernih rožnih vencev, svetega večera, blagoslavljanja in kropljenja hiše, jaslí, polnočnice, mehke božičnih pesmi, prijetnega družinskega vzdušja, dobrih božičnih jedi... Vse božično dogajanje se pogosto tudi po sredstvih družbenega obveščanja predstavlja kot preteklost, kot nekaj, kar je bilo, kar se je dogajalo v otroštvu, česar pa sedaj ni več ali pa je zelo malo.

Marsičesa res ni več, minilo je kot otroška doba, ostal je le spomin. Pravimo si, da so se razmere spremenile, da so drugačni časi, da je drugačen tempo življenja. Pri tem neopazno pozabljamo, da so in smo razmere in časi ljudje sami, da mi določamo tempo življenja. Če zares želimo, da se razmere, časi in življenje spremenijo, se spremenimo (recimo kar spreobrnimo!) mi sami.

Prav nič pa se ni spremenila božična skrivnost Gospodovega rojstva. Ista je kakor leta 336, ko so Rimljani prvič praznovali Božič, ista je kakor leta 754 po zidanju mesta Rima, ko se je rodil naš Gospod, ista je danes, kakor bo na zadnji Božič pred sodnim dnem.

Ko bi šlo samo za rojstvo človeka, bi bil Božič le rojstni dan največjega religioznega genija vseh časov. Ker pa je bil rojen Bog-človek Jezus Kristus, je Božič neizmerno več. Je največji, odločilen in nepreklicen vstop Boga v svetovno in osebno zgodovino. Ko obhajamo božično skrivnost, se ta vstop ponavzočuje za nas tukaj in sedaj. Bodimo pozorni pri mašah v božičnem času, kolikokrat se ponavlja vzklik »danes«: Moj Sin si ti, danes sem te rodil! Nocoj se nam je rodil Zveličar! To sveto noč je zasijala prava luč! V njem je danes zablestela čudovita božja zamenjava za naše prerojenje!

Če se ne šalimo s svojo časno in večno srečo, potem ne moremo, da ne bi ob letošnjem božjem rojstvu: otroci vzljubili sebi enakega Otroka, položenega v jasli (toliko bolj, ker bodo v nebeškem kraljestvu samo otroci / če ne postanete kakor otroci...); mladi rastle in napredovali kakor On v starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh (toliko bolj, ker lažni vzori - maliki - pospešujejo staranje); zakonci odprli vrata novemu življenju (toliko bolj izumirajoči Slovenci z obeh strani meje); politiki vsega storili za mir (toliko bolj, ker se grozote vojne dogajajo pred vsega pragom); kulturniki gradili mostov med svetom kulture in vere (toliko bolj, ker je prepad med enim in drugim svetom eden največjih razkolov sedanjega časa); vsi skupaj preusmerili svojega srca od snovi k duhu (toliko bolj, ker bo 21. stoletje duhovno, ali pa ga sploh ne bo).

Tako se ob letošnjem Božiču ne bomo le spominjali, ampak se bo nekaj v nas in med nami dogajalo. Če zares hočemo in če se ne šalimo s svojo srečo in srečo drugih...

Ivan Likar

Leto družine

Franc Vončina

Leto 1994 bo leto družine in torej leto, ki ga bomo na poseben način posvetili razmišljanju o družini, o pomenu družine za človeštvo, in tudi konkretno kaj naredili v prid našim družinam.

Zavedati se moramo namreč, da je družina družba v malem, da je celica človeške družbe. Po eni strani mora celotno telo zanjo skrbeti, ji dajati hrano, seveda zdravo hrano, po drugi strani pa je celotno telo zdravo, če so osnovne celice družbe zdrave.

Družina je prva šola medčloveških odnosov. V nej smo se najprej učili pozornosti do drugih, ljubezni do bližnjega in tu so nastali prvi konflikti, ki jih je bilo treba reševati. S pomočjo družine smo prišli v stik z okoljem in svetom, ki sta nas obdajala. Lahko je bil odnos odprtosti in sožitja, lahko pa tudi konflikta in zapiranja. Šola, župnije in razne ustanove so lahko potem dopolnjevale, gradile na temeljih, ki so bili že postavljeni v domačem krogu.

Družina je kraj, kjer se srečujejo različni rodovi. Tu se prenašajo ne samo genetska zasnova prednikov, ampak tudi vera, kultura in jezik sporazumevanja. Dediščina prednikov niso samo njiva, hiša, nepremičnine in premičnine, ampak tudi in predvsem nauk za življenje. Rastemo iz korenin prednikov in če te posekamo, smo izkoreninjeni, lahko nas premetava vihar negotovosti.

V družini ne zadostujejo le lepe besede in prazne obljube, tu mora postati ljubezen konkretna, postati mora žrtev za bližnjega, odpoved in pripravljenost na sodelovanje, na skupno ustvarjanje.

Družina je bodočnost naroda. Nekateri se čudijo, kako se je mogel naš narod ohraniti skozi stoletja, ko so drugi večji in močnejši narodi izginili. Najprej se moramo zavedati, da je narod reševala slovenska mati, ki je posredovala življenje številnim otrokom. Če ni otrok in volje do življenja, se krčijo naše šole, naša društva in naše ustanove.

Družina je cerkev v malem. Le kjer so te cerkve žive, združene v molitvi in v posluhu božji volji, v ljubezni do Boga in bližnjega, morejo med stenami domače hiše zaživeti in dati svoj življenjski doprinos, tudi krajevni cerkvi, ki je župnija. Družina, predvsem starši, in prav tako drugi, morajo imeti tudi apostolskega in misijonarskega duha, ker so oni prvi poklicani, da posredujejo otrokom, bodočim rodovom, zaklad vere in evangelija. Pomladitev naših krajevnih cerkva je v veliki meri odvisna tudi od verske pomladitve naših družin. Brezbožna družina, družina, ki živi brez Boga in molitve, ne bo dala svojega doprinosa krajevni cerkvi. Kvečjemu se je bo le poslužila ob priliki nekaterih ustaljenih navad. Verni starši so posredovali svojim otrokom predvsem verske vrednote, ki so otrokom dajale moč in upanje tudi v najhujših trenutkih osebnega in skupnega življenja.

Danes opažamo nekatere težnje, ki niso v prid družini. V mladih je nekakšen strah pred bodočnostjo, strah pred trajnimi obveznostmi, ki jih družina zahteva. Potrošniški in uživaški duh vodi človeka do tega, da zapravi dediščino prednikov, dostikrat pa požge svoje lastno življenje v iskanju lažnih nebes, v uživaštvu in

mamilih. Poleg tega pa v svoji brezbožnosti in v pomanjkanju idealov in ciljev vidi današnji človek v vsem velik nesmisel in se vprašuje, ali se sploh splača živeti in se za kaj truditi. Človek vidi nesmisel in tem neprestanem rojevanju in umiranju. Pravi, da noče potomcev, ker bi jih spravil v ta absurden in nesrečni svet.

Drugi zopet pravijo, da so »single«, najraje sami in da ne potrebujejo nikogar in se nočejo vezati z nikomer; ne pomislijo pa, da jih je mati hranila, negovala in pripravila na življenje, da pa bodo nekoga potrebovali, ko bodo obnemogli.

Danes nekateri sanjajo o klonaciji, ko bi človeštvo postalo serijski proizvod poskusnih kuncev, nad ka-

terimi bi lahko vladal. Postali bi tako le številka, prenehali bi biti oseba. Toda to ne bi bil več človek, ustvarjen po božji podobi.

Danes bi nekateri radi pometli z družino ali pa jo v temeljih spremeni, ne pomislijo pa, da lahko uničijo s tem biološko ravnovesje, ki je v sami naravi družine. Pomislimo raje na zgled svete Družine, zbora apostolov in tiste Cerkve, ki je zrastle iz Jezusove daritve ljubezni.

Nanizal sem le nekaj misli o družini in mislim, da bo potrebno še marsikaj v zvezi s tem razmisliti in poglobiti v letu, ki nas čaka, saj so vprašanja, ki so življenjskega pomena za nas same, naš narod in našo cerkev.

Boj jehovcev proti Božiču

V jehovski reviji »Svegliatevi« bomo, kakšni nevarnosti gredo naproti tisti, ki praznujejo Božič. Med drugim se ponavlja stavek: Božič je poganski praznik, škodljiv in nevaren.

Na tretji strani beremo, da so šest ali sedemletni otroci psihološko prizadeti, kadar starši vztrajno ponavljajo božične laži; obenem zatrjujejo, da jehovci niso prav nič prikrajšani, ker ne praznujejo Božiča in ostalih praznikov. V potrdilo te svoje teze navajajo izjave 18 otrok (s fotografijami), v katerih »svobodno« izražajo svoje misli.

Nekaj primerov: »... Vem, da imajo prazniki ogaben izvor. Jezus se ni rodil za Božič. Moja družina ne sme z nečimer nadomestiti teh praznikov. Moji starši so mi vedno pripravili pomagati, kadar kaj potrebujem, in to je največje darilo.« Tako petnajstletni Josh. »V svojih otroških letih nisem nikoli čutil pomanjkanja po-

svetnih praznikov. Darila pa prejemam skozi celo leto.« (Ryan, star 17 let). In tako dalje...

Otroške izjave so bile prisiljene, ker jih določijo starši in otroci morajo celo lagati pred tujci. (Child Custody Cases, stran 43). Jehovsko vodstvo zlorablja prisilne izjave otrok. Znano je, da v jehovskih družinah se ne obdarujejo in da praznikov ne proslavljajo.

Za jehovce so važni: prisotnost na njihovih zborovanjih, prodaja njihovega tiska in propagandni obiski po hišah.

Kdor se je rodil v jehovski družini, ni sposoben dojeti palete barv življenja, ki ga obdaja.

Znane so težave, ki jih povzročajo po šolah jehovci prav ob priliki praznikov, posebno Božiča, ko vsiljujejo svoje ozko in zaprto gledanje.

In tu imamo nešteto primerov, ki dokazujejo, kako resnične so omenjene izjave. a.d.

Lučanje sv. Štefana v Boljuncu

Sveti Štefan je bil prvi mučenec krščanske Cerkve. Bil je diakon v Jeruzalemu in je skrbel za siromake. Širil je Kristusov nauk, zato so ga judje obsodili na smrt in ga kamenjali.

V Boljuncu pri Trstu obujajo vsako leto na Štefanov god (26.12.) spomin na ta dogodek. Boljunčani mu pravijo lučanje sv. Štefana. Začetek te navade nam ni znan. Točnih podatkov niti starejši Boljunčani ne vedo povedati. Starejša gospa sicer trdi, da je bil ta običaj v veljavi že leta 1875. Nekaj podatkov o poteku lučanja.

Dekleta, ali po domače pupe, so pravočasno vodile priprave ter nakupile pomaranče in jabolka. Na praznični dan se je po blagoslovu zbralo na vaškem trgu — na Gorici — veliko število domačinov in otrok. Na mrazu so nestrpno čakali, odkod bo priletela prva pomaranča ali jabolko. Pupe so medtem pripravile sadje in so pritekale iz okoliških ulic na Gorico ter začele z lučanjem. Ponavadi je prvi sadež priletel z Velike ulice, nato se je med množico začelo veliko lučanje. Veseli otroci so lovili ter nabirali pomaranče in jabolka. Na Gorici je bilo tedaj zelo zabavno, saj je včasih priletel kak sadež tudi komu v glavo. Med smehom, vikom, krikom in prerivanjem so si lačni otroci polnili žepe. Ko je zmanjkalo jabolka in pomaranč, so se vaščani in otroci s polnim žepom in z veliko dobre volje napotili proti domu.

Boljunčani še dandanes praznujejo svojega vaškega zaveznika sv. Štefana in mu v čast prirejajo lučanje. Vaščani menijo, da je ta navada danes tudi nekoliko nevarna. Boljunc je postal namreč pravo zbirališče mestnih radovednežev, ki se včasih nasilno in nesramno prerivajo v gručo in nevarno lučajo določene predmete.

Monika Sulli

Božična noč

Nikar se ne vznemirjaj, Gospod, ko bom nocoj potrkal na Tvoja vrata: trkal sem že na mnoga druga.

Čaka Te duša, ranjena kot njiva pod težkim oralom, kot suha zemlja, razpokana v prevelikem soncu.

Prosi Te duša, kalna kot voda dušljive mlake v poletnem soncu.

Išče Te duša, nemirna kot potepuški pes, ki v iskanju išče miru; predana kot poslednji spev skržata.

Albert Miklavec

Božja beseda je kakor kruh...

26. decembra

Nedelja Svete Družine

»Zdaj odpuščaš svojega služabnika..., kajti moje oči so vidеле rešitev.« (Lk 2, 29-30)

Smo Jezusa kot Odrašenika doživeli na letošnji Božič? Je bilo to doživetje lepo? Je morda to dovolj? Ali se nam ne zgodi lahko, da bo Odrašenik ostal le Jezušček v jaslih in da ne bo nikoli zrastle? Da bo tam počakal do drugega Božiča?

Evangelij današnje nedelje, ki je tudi praznik sv. Družine, nam predstavi, kakšna naj bo naša duhovna drža ob spoznanju Odrašenika, ki je med nami. Ob liku starčka Simeona, ki je vse življenje čakal na trenutek srečanja z Mesijo in ob prerokinji Ani, ki je prav tako živela iz pričakovanja Odrašenika, se ponovno približajmo skrivnosti učlovečenja in skupaj razmišljajmo.

Nihče ne more priznati Kristusa za Odrašenika, če ga ne pritegne Oče in če mu tega ne razodene Duh. Tako je v svojem globokem duhovnem izkustvu zapisal evangelist Janez, ki je najbolj dojel pomen enkratnega dogodka, po katerem je Beseda postala človek (prim. Jn 6, 44; 14, 26).

Starček Simeon in prerokinja Ana sta prišla v tempelj po navdihnjenju Svetega Duha. V novorojenčku, ki ga je prinesla Marija in ki se ni v ničemer razlikoval od drugih otrok, sta prepoznala Mesija, Odrašenika.

Navdihnjen je božji Duh, kot bo trideset let pozneje ta isti Duh navdihnjen apostola Petra, da bo vzkliknil: »Ti si Kristus, Sin živega Boga« (Mt 16, 16). Ta isti Duh bo po Jezusovi odrešilni smrti in vstajenju navdihnjen nepregledno množico žena in mož, ki bodo pripoznali: »Jezus je Gospod.«

Starček Simeon in prerokinja Ana sta vse življenje čakala na milostni trenutek srečanja z Odrašenikom. Dočkala sta ga in zanj se je izpolnil smisel življenja. Simeon zato z Jezusom v naročju slavi Boga: »Zdaj odpuščaš svojega služabnika, o Gospodar, po svoji besedi v miru, kajti moje oči so vidеле rešitev, ki si jo pripravil pred očmi vseh narodov...« (Lk 2, 29-31).

Tako naj bi radostno vzklikali tudi mi vsakič, ko pri maši v svoje roke prejmemo Kristusovo telo in ko nam Sveti Duh razsvetli srce in razodene Kristusa kot našega pravega in edinega Odrašenika. S prerokinjo Ano naj bi prepevali hvalo Bogu in Odrašeniku oznanjali vsem ljudem.

Le tako bo Odrašenik lahko rastle v našem življenju. Ne bo ostal v jaslicah za celo življenje; ne bo obsojen, da ostane mali Jezušček, ki ga počastimo enkrat na leto, nato pa nanj pozabimo. Skrivnost učlovečenja je tudi skrivnost rasti. Do tiste stopnje, ki jo je tako čudovito opisal sveti Pavel: »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal 2, 20).

Zvone Štrubelj

Silva Bogatec: sv. Ciril in Metod

Očenaš za sovražnika

Saša Martelanc

Moja rajna babica je bila dobra in modra ženska. In velik rešpekt je vzbujala.

S svojo visoko in močno postavo je - tako se mi je včasih dozdevalo - nekoliko spominjala na tiste kipe, ki jih je Evropa na prelomu stoletja postavljala v čast in spodbudo lastni podjetnosti in veličini.

Prav tako mogočna in stasita je bi-

la. Prostorom svojega bivanja je dajala ton in osebnost; ko se je odpravljala k počitku, ni odhajala v svojo sobo, marveč v svoje zasebne sobane. V udobnem domu svoje hčere je bila najpomembnejša osebnost. Kadar je zet prihajal na kosilo ter je v veži odložil palico in klobuk, je bila njegova prva pot v kuhinjo, kjer sta se spoštljivo pozdravila. Oba sta se vikala.

Ampak nona Marija najbrž ni niti slutila, da je tako častiljivo zapisana v očeh vseh nas. Dojela je le našo ljubezen, za kaj drugega še vedela ni. V njeno sobo smo vstopali le, kadar nas je tja povabila. Tam je vladala posebno zbrana tišina, v kateri se je pogovarjala s svojimi spomini in molila za rajne. Zagotovo je tudi veliko premišljevala — le od česa pa naj bi bilo toliko soja in spokoja na njenem obličju s še jasno prepoznavnimi potezami nekdanje barkovljanske lepote?

V kuhinji pa je bilo drugače. Tam so bile avdience za vse in za vsakogar, ob vsaki uri. Sinovi in hčere, zeti in snabe, posebno pa vnuki in vnučkinje so si kar podajali kljuko na kratkih, pa zelo pogostnih obiskih. Hčerina kuhinja je bila dejansko njena, naravno nadaljevanje prvega družinskega ognjišča. Sinovi so v njej za pol ure bili spet otroci, ko so prihajali na klepet, po nasvete in celo po kakšno grajo.

Najlepše je bilo prihajati okrog poldne, ko je dan še pod polovico ter je vse dihalo od nastajanja. V nešte- tih loncih na štedilniku se je nekaj pripravljalo: čas, ko ni več kaj dodajati in je treba le čakati. Tedaj je nona sedela za mizo, in če je po njej kaj čistila in brkljala, je bilo pravzaprav le zato, ker je brazdelje pojmovala kot težko napako. Bila je redka, če ne edina oseba, ki mi je brez kar- ranja dovolila dvigati pokrovke in

pokušati šele nastajajoče dobrote. Še blago se je pri tem smehljala in skrbelo jo je le, da se ne opečem ali pomažem.

To je bilo ob četrtkih, ko sem vrsto let v dijaškem času prihajal k njim, k njej, na kosilo. »Moj penzionist« mi je pravila s prijaznim nasmehom, misleč pri tem na stalnega gosta. Potem pa sva že kar kmalu imela svoj stalni obred. Segla je v predal po staro črno denarnico, štetla papir in kovance ter mi jih izročila. In seveda ni pozabila na listič z iksi, enicami in dvojčkami. Igranje na nogometno stavo je bil njen edini luksuz, gotovo še ob spominu na loterijo, njen trepetajoči up v letih takoj po prvi vojni, ko se je bila kot vdova z desetimi otroki znašla na robu črne revščine po propadu velikega rodbinskega podjetja.

»Ampak, nona, to je preveč,« sem izjavljal z vedno enakim stavkom, vsak četrtek leto in dan, ko sem prešel in videl, da je nekaj tudi zame in ne le za SISAL.

»Kar je preveč, bo za kostanj,« je vsakič pripomnila tako, kot bi bilo prvič.

Za kostanj je bilo pozimi, poleti je bilo za sladoled. V vmesnih letnih časih je prihajala na dan še tretja formula: »Mi boš pa prinesel nagelj na grob, ko bom umrla.«

Poskušajte si predstavljati, kako mi je bilo pri srcu, ko sem - njen stalni in zanesljivi sel - nekoč pozabil igrati. Saj lahko slutite, s kakšnim trepetom sem potem v nedeljo čakal na rezultate. In morate mi pod častno besedo verjeti: bila je dvanajstica, tedaj najvišji zadetek! Štiri milijone lir, štiri milijone sredi petdesetih let!

Ob Božiču si navadno časopisi odenejo »praznično obleko« z različnimi voščili, okraji in reprodukcijami umetnin.

Če se moramo odločiti za izbiro, kateri umetnik naj bi prišel v poštev, pademo v zadrego; toliko je, hvala Bogu, umetnikov okrog nas.

Odločili smo se za gospo Silvo Bogatec iz Sv. Križa pri Trstu, saj zadnje čase močno stopa v ospredje s svojo vsestransko sposobnostjo in predvsem umetnostjo. Do nedavnega je izdelovala razne usnjene predmete (od ženskih oblek do pasov ali ovitkov za knjige); v rojstni vasi je imela celo svojo trgovino, toda vse to je opustila in se odločno posvetila ikonopisju.

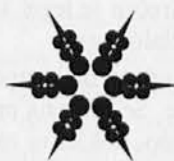
Od kdaj ta pristop?

Med raznimi svojimi deli je pripravila tudi več ovitkov za liturgične knjige, kar ni ostalo neopazno. Prišlo je že prvo naročilo. Tržaški škof L. Bellomi ji je naročil usnjen ovitek z verskim motivom za škofa Pangrazija ob njegovi osemdesetletnici. Sicer je Bogatecova obiskovala šolo za ikonopisje v Seriate blizu Bergama. To je bilo leta 1989.

Tu je Bogatecova spoznala p. Sendlerja, ustanovitelja šol za ikonopisje v Publieru na Lemanskem jezeru in v Meudonu blizu Pariza. Obe šoli vodijo jezuiti.

Umetnica je nadaljevala šolo v Publieru, kjer ji je postal p. Sendler kot

»Nona!« sem dahnil ne v četrtek, ampak že v ponedeljek zjutraj. Samo pogledala me je in takoj vse razumela. Mirno je spet segla po svoji denarnici in odštela običajno tedensko vsoto z dodatkom vred. »Bova še naprej igrala.« »Ampak... !« »Že prav, kupi nagelj za svojo pupo...«

Moja nona je morala hraniti veliko skrivnosti. To sklepam iz ene same, ki sem jo kasneje izbrskal iz družinskih pogovorov in ki jo bom zdajle razkril.

Sredi prve svetovne vojne je bilo, njen mož je bil pri vojaki, številna družina je bila že v stiskah in predvsem v strahu za svojega rednika daleč nekje v nevarnosti. V veliki družinski spalnici so se napol odrasli, manjši in najmanjši otroci spravljali k počitku. Preden bodo ugasnili luč, bo še nekaj resnega.

»Molili bomo.«

Mati, resna in zbrana, se je prestopala med posteljami in začela: »Oče naš, kateri si v nebeših...«

Mlado, najmlajše je ob njej zubo- relu, precej časa je bilo vse zbrano in resnobno. Glasovna enoličnost pa je polagoma začela ene uspavati, druge pa raztresati. Je že tako, da je nazadnje kdo koga dregnil ali ušči- pnil; pod odejami je nastal nemir, kar materi seveda ni ušlo.

»... kakor tudi mi odpuščamo SVOJIM DOLŽNIKOM!«

Tisti »svoji dolžniki« so bili pod-

krepljeni z zelo zvišanim glasom in hkrati s krepkimi udarci po nemirnih odejah, pa je bilo spet vse tiho in zbrano.

»Zdaj pa en očenaš za našega dragega očeta.«

In so molili.

»In še en očenaš za vse na fronti.«

Pa so spet mirno molili. Potem pa je sledilo nekaj, kar si je lahko domislila le moja nona Marija:

»Zdaj pa en očenaš tudi za ONE DRUGE.«

In deset glasov se je mirno in samoumevno pridružilo molitvi za sovražnika.

Za sovražnika?

Da, mati je že vedela, kako je s tem. Mati je vedela, da je sovražnik

Stopimo v svojo notranjost

Spet sem tu z vso pisno eminentno, negativno-pozitivno, kot jo pač sprejmete.

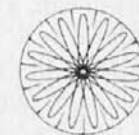
Približujejo se trenutki novopora- jajočih jasličnih, smrečkastih, darilnih slavnosti, ovekovčenenih z bleščavo lažnega notranje-zunanje- ga konsumizma.

Zakaj ne bi te prihajajoče dneve izkoristili s ploho filozofskega izliva »the best of« besedice izginjajočega 20. stoletja »Ljubezen«. Kaj pa pomeni ta šmentano čudna stvar, o kateri se govori, razlaga in razlaga na vsakem vogalu?

Mogoče je vserazsežno bosansko-hercegovsko norenje ali bohotno obsegajoče blagostanje dežel miru, v katerih se širijo žrtve zgrešenih življenjskih usmeritev?

Jezus je rekel: »Iščite božje kraljestvo v sebi in darovano vam bo vse!«

navsezadnje sestavljen tudi iz takih očetov, kot je bil njihov, ki se potem ni več vrnil iz vojne.

Z groba moje none se dobro vidi barkovljanski svetilnik.

Ne vem, do kod segajo njegovi svetlobni signali. Na vsak način pa neskončno manj daleč, kot je segla davna molitev tudi za ONE DRUGE. Mogoče pa je tedaj kdo prav zaradi tiste molitve ostal živ in se je vrnil. In seveda ni mogel slutiti, da je bilo to po zaslugi naše none Marije.

Božje kraljestvo v sebi? Kaj pa govori ta Jezus, saj ni normalen! Za nekoga, ki mu je smisel »pupca - denar«, normalno ni pri pravi pameti.

In povrh smo še tako pogumni, da govorimo o razuzdancih kot o ujetnikih samega »zlodeja«. Krasen banalen izgovor. Seveda je najenostavnejše otresti se dušnih negativnosti na tovrsten način.

Vsaj malce pomislimo, kako lepo bi bilo, ko bi vsak dan vsaj delček nas samih potopili v mini meditacijo in iskali zrno resnice Jezusovih besed!

Hkrati pa bi spoznali, da je Ljubezen kozmična energija, ki ob spoznanju odpira vrata čudežnega, ki te hkrati privede do spoznanja, da je človek neminljiv — večni, materija pa iluzija.

Damijana Renko

Ikonografija - umetniški izraz Silve Bogatec

Dušan Jakomin

edini poznavalec ikonopisja v usnju pravi vodnik. Bogatecova je postala odlična učenka, njen prefinjeni estetski in umetniški čut ji je bil najboljši zagotovilo za dojemanje in napredovanje.

Množila so se naročila, med prvimi kar odlična: zopet se je oglašil tržaški škof L. Bellomi, ki je želel pokloniti tržaški stolnici dva umetniško izdelana ovitka za evangelarij in misal ter ovitek za misal kot dar papežu, ko je prišel v Trst. Nastali so tako ovitki za misale za cerkve v Sv. Križu, Grljanu in Škednju. Pripravila je veliko ovitkov za brevirje in za liturgične knjige. Nekatere je razstavila v prostorih v ulici Donizetti. Pri delu so ji dragoceni nasveti in tudi sodelovanje p. Sendlerja.

Bogatecova se ni ustavila le pri tem. Za svoje umetnine ne uporablja samo usnja, temveč tudi les. Tako je pripravila več ikon, tudi velikega formata (72x49 cm) kot Vladimirsko Bogorodico in ikono Evfemije in Tejkle za grljansko cerkev.

Njeno zanimanje pa je vsestransko. Ravno pred kratkim je položila izpit kot diplomirana medicinska sestra za uboge, kar je zahtevalo več ur prisotnosti v bolnišnici.

Več let je bila tajnica obrtniške sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, član in upravni svetnik konzorcija »La Torre« vile Manin, več let tudi v promocijskem odboru umetniške obrti, čigar predse-

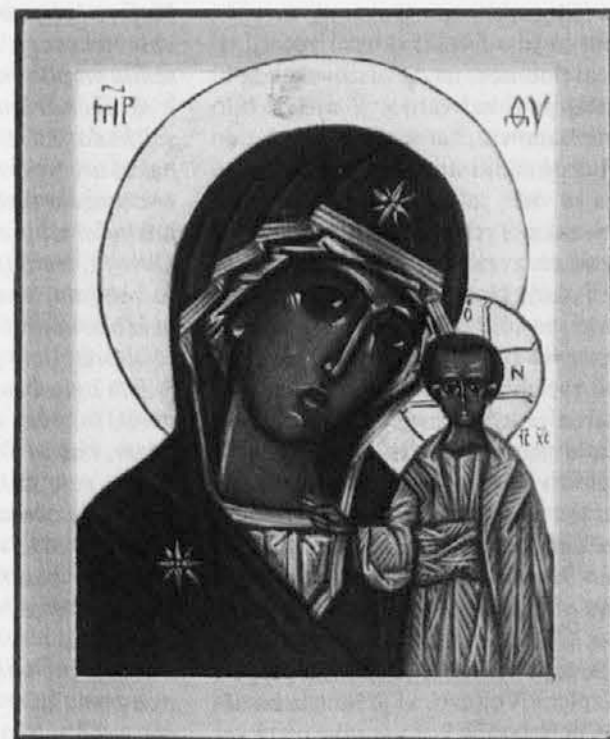
dnica je že drugo leto. Viden uspeh je bila odlična razstava umetniške obrti v prostorih nekdanje pivovarne Dreher, kar dve leti zaporedoma.

Toda vse te obveznosti so mimo. Zadnje čase se je posvetila izključno ikonopisju, ustvarja umetniška dela po naročilu in po lastnem nagibu.

Ikona ni samo slika ali podoba, je veliko več, predpostavlja globoko vero in molitveno življenje. Preden

se ikonopisec loti dela, zmoli posebno molitev, da bi ga v delu vodila božja roka.

Bogatecova je edina umetnica, ki se je posvetila tej stroki; že samo do sedaj je pripravila umetnine, ki bodo ostale kot svetli primeri med nami. Želimo ji še nadaljnjih dosežkov in uspehov, da bi se v tej stroki vedno bolj poglobljala in ustvarjala veliko umetnin.

Silva Bogatec: Kazanska Mati božja

Zvezda v znamenju ribe

Bruna Pertot

Božič je prihajal v dežju, težkem, gostem, strjenem v kristale; pravili so mu, kakor mu pravimo še danes, zmrzlinec. Na planoti je šel v metež, ki so se ga odrasli bali, a otroci sanjali o njem. Morje se je vse kadilo, belo, sivo in zeleno, bi kar rekel, da ni morje, da ni daleč tam na morju lebdela temna jadrnica, vsa v temnih jamborih brez jader. Stemnilo se je že popoldne in ob petih je bila že noč, ki je ovila mesto in naselja daleč stran od mesta, pogreznjena v vesoljno temo in tišino. Primožu, mlademu študentu teologije, je bilo žal, da se je za Božič iz Rima podal domov, namesto da bi se, sicer skozi zamete, podal v zlato Prago na vabilo prijatelja, gospoda Keplerja.

V preprosti hiši na nabrežju, tam na koncu mesta, je stal njegov dom in v njem je živela njegova številna družina, ki se je tisti večer zbrala k skupni molitvi. On pa je, nemiren, hodil sem in tja po zakajeni kuhinji in nenehno vtikav glavo skozi vhodna vrata in pogledoval v nebo.

»Kakšna zvezda se ti bo prikazala v tem vremenu?« je godrnjala mati mimogrede med molitvijo in zdihovala. Toda glej, »na polnoči grede«, je dež ponehal in pritisnil je mraz, da je zemlja in vse, kar je bilo na njej, osteklenelo in zazvenelo in nebo se je čudežno zjasnilo in prikazala se je zvezda velikanka, kakršne ljudje še niso videli ne pomnili. Počasi se je pomikala nad obzorjem, kjer se nebo in zemlja spajata v eno, in bila je tako svetla, da je njen žar trepetal na morski gladini. Primus, Primož, jo je gledal bolj z očmi duše, kot s pravimi človeškimi očmi: »Ne, njegov rimski učitelj in matematik, služabnik in častilec velikega Ignacija, se ni mogel zmotiti; tudi se ni mogel uštetiti pobožni poznavalec nebesnih skrivnosti, gospod Kepler, tam daleč v Pragi.« Teklo pa je leto 1601 in se počasi in neslišno pretakalo v večnost.

Gospod Kapler se je prav tedaj sprehajal po čudovitem gradu Benatky, v bližini zlate Prage. Nekoliko je bil razočaran, da se mladi, od rimskega gospoda priporočeni študent, ni prikazal na gradu, kjer je bilo nepopisno lepo, zlasti odkar je njegov častihlepni in kolerični dobrotnik Tycho Brache odločil, da odide v večnost in mu zapusti grad, izpremenjen v zvezdarno. Prepustil mu je službo dvornega astronoma in mu s težkim srcem podaril skrivnostno knjigo svojih zapiskov in dognanj, tisto, ki mu jo je ob vsaki skupni večerji tiščal pod nos, ne da bi dovolil, da bi kdaj pokukal vanjo. V njej je bilo napisano vse, kar je videl na nebu, in še nobenemu smrtniku ni bilo dano, da bi videl toliko nebesnih skrivnosti, zakaj Tychovo oko je bilo ustvarjeno za zvezde in vesolje.

A kaj, ko nosu za matematiko ni imel, in to dejstvo ga je v mladosti spravilo tudi ob pravi nos, ki ga je bil zapravil v dvoboju s študentom, ker si je le ta samo upal namigniti, da je slab matematik. Tycho je nato celo življenje prepotoval z umetnim, iz zlata in srebra ulitim nosom in s težkim srcem. Bo genialni Kepler, ki mu je matematika igrača, dokazal pravilnost njegovih odkritij? Bo? Ne bo. Če ne bo, je bil ves trud zaman. »Seveda bom,« se je zamislil gospod Kepler v Voltavo, ki je šumela božično in pobožno kot vse reke na ta ve-

čer, in se pogreznil v branje Tychovih zapiskov. In na papirju so se vili računski kakor reka, on pa je zapisoval zakone, ki vladajo zemlji, nebesom in vesolju. »Nekoč se jih bodo učili vsi šolarji sveta: vse dognano, vse do pičice dokazano. Tako, Tycho, tvoje oko je videlo, moj genij je izračunal. Zdaj bo tvoj duh počival v miru. Pozna in mrzla je ta božična noč.«

In matematik se izprehodi po sobani. Še en pogled skozi okno in naglo nato še skozi skromni teleskop, uperjen v vesolje. Ne, Tycho še zdaleka ni videl vsega! Tega prav gotovo ne! Tam na nebu sveti, žari, gori zvezda. O ne, ni repatica. Reče si, da je betlehemska, vendar bolj iz navdušenja in veselja nad pojavom, ki ga je bil pričakoval.

»In videli smo njegovo zvezdo na vzhodu,« pohiti v mislih k biblijskemu sporočilu. Matematika je demon, ki mu ne da miru. Ves se ji predaje. In namesto da bi legel k počitku, glej, nova reka novih računov. Kako prav bi bilo, ko bi mu zdaj mladi in obetajoči študent pomagal pisati vse to! In na koncu novih računov dognanje, presenečenje, veselje: zvezda nad Voltavo je betlehemska

»Sveta noč, blažena noč...«

prir. Mariza Perat

Tako se začenja najlepša in najbolj znana božična pesem, ki jo že več kot poldrugo stoletje sredi tihe božične noči v vseh jezikih pojejo vsepovsod po svetu.

Nastanek te pesmi je kaj preprost, toda ker ga verjetno vsi naši bralci ne poznajo, bomo skušali tu nekaj na kratko povedati o tem.

Besedilo zanjo je sestavil Josef Mohr, čigar 200-letnico rojstva obhajamo prav letos. Mohr je bil župnik v Oberndorfu, majhni vasi 15 km severozahodno od Salzburga. Bili so to časi, ko se je Evropa komaj izkopal iz raznih napoleonskih vojn. Marsikje sta vladali lakota in revščina in tudi Oberndorf ni bil izjema. Vas ni premogla niti toliko denarja, da bi v domači župni cerkvi mogli popraviti meh pri orglah; tega so namreč miši tako razjedle, da ga ni bilo več mogoče uporabljati. Tako je prišla božična vigilijska župnik Mohr, ki ni hotel, da bi njegovi verniki prav na sveti večer ostali brez petja in brez glasbene spremljave, je v naglici sestavil božično pesem, nato pa odhitel k Francu Gruberju, učitelju in organistu v sosednji vasi Arnsdorf, ter ga prosil, naj besedilo napiše melodijo.

Gruber ni imel časa za pomisleke, saj je do polnočnice manjkalo le še nekaj ur. Naglo je prebral pesem, ki je obsegala šest kitic, nato pa jo je poskušal zaigrati na svojem starem klavirju. Na željo župnika Mohra sta jo zaigrala še na kitari in ker orgle niso bile uporabne, sta jo pri polnočnici spremljala prav s kitaro. Pesem je bila uglasbena za duet, in sicer za tenor in bas; tenor je pel župnik Mohr, bas pa Gruber, medtem ko so odpevala dekleta cerkvenega župnijskega zbora. Tako se je na sveti večer leta 1818 v Oberndorfu v Avstriji prvič zaslišala pesem: »Stille Nacht, heilige Nacht« — »Tiha noč, sveta noč...«

Nova melodija je takoj osvojila srca poslušalcev. Kmalu so jo začeli peti vsi, tudi mojster, ki je s Tirol-

zvezda, prav tista, ki je svetila modrim z vzhoda in jim kazala pot v Betlehem. Pravzaprav ni niti zvezda: je srečanje Jupitra in Saturna; konjunkcija ji pravijo astronomi. Samo da so se ob Jezusovem rojstvu srečali kar trije planeti v znamenju ribe in se postavili tako, da jih je človeštvo videlo kot eno samo svetlobno telo. On bi se lahko bil zmotil, račun pa ne. Srečen je legel k počitku, ko se je delalo jutro.

Mladi študent na drugem koncu celine pa ne. Sedel je na prag in gledal za zvezdo, dokler ni zašla. Nato je pobožno sklonil glavo: »Modri z vzhoda so davno pred Njegovim rojstvom preračunali srečanje treh planetov v znamenju ribe in matematično določili čas Mesijevega prihoda. Bajse se je to zgodilo pred tisoč in tisoč leti na visoki šoli za astronomijo, v Sipparju, v Babiloniji.

Bogve, če je to noč nad Prago bilo jasno? Je gospod Kepler videl zvezdo, ki o njej sanjajo rodovi?«

Nihče od njiju ni vedel, da bodo kasnejša stoletja natanko in matematično potrdila račune o čudežni zvezdi.

ske prišel v Oberndorf nalašč zato, da bi popravil orgle. Ta je vzel s seboj celo note in jih odnesel domov. Tudi Tirolcem je bila melodija izredno všeč in okrog leta 1830 je prišla na uho trem sestram in bratu iz družine Strasser, ki so redno hodili na znameniti semenj v Leipzig, kjer so prodajali rokavice in čevlje. Na semnju so bratje Strasser poleg tirolskih pesmi zapeli tudi Gruberjevo božično pesem. Poslušalci so bili nad njo na moč navdušeni in kmalu so jo potujoči pevci peli po vsej Nemčiji. Tako je prišla na uho tudi pruskemu cesarju Frideriku Viljemu IV., ki je odredil, naj pesem »Tiha noč, sveta noč« zbor protestantske stolnice v Berlinu zapoje vsako leto za Božič.

Kmalu je nova božična melodija prestopila nemške meje. Proti koncu prejšnjega stoletja se je namreč mnogo Nemcev izselilo v ZDA in Kanado in z njimi je odšla tudi Gruberjeva pesem. S tem pa se ji je odprla pot v širni svet. Od takrat se pesem »Sveta noč, blažena noč« glasi vsepovsod, kjer ljudje obhajajo spomin Jezusovega rojstva, pa naj bo to v veličastnih katedralah šumnih vele mest ali v skromnih cerkvicah tihih gorskih vasi, sredi zasnežene zimske pokrajine ali v soju južnega neba.

V Oberndorfu so eno izmed ulic poimenovali po Josefu Mohru, drugo, ki povezuje Oberndorf z Arnsdorfom, pa po Gruberju. Po tej slednji se vsako leto na božično vigilijo pomika sprevod z baklami do Oberndorfa, kjer se pridruži obiskovalcem, ki se tu na ta dan zberejo iz vseh delov sveta. Vsi skupaj nato odidejo h kapeli, ki stoji tu od leta 1937 in ki je poimenovana po Gruberjevi pesmi, in tam zapojejo »Stille Nacht, heilige Nacht...«

Franc Ksaver Gruber je umrl leta 1863 in je pokopan v Halleinu, medtem ko je Josef Mohr pokopan v Wagramu. V muzeju v Halleinu sta ohranjena tudi klavir in kitara, s katerih se je prvič zaslišala melodija, ki je v tako kratkem času osvojila svet.

Vedno znova Božič je. Tudi letos.

Vprašaj sonce, ko se čez dvajset sedem dni spet vrne domov, potrkaj na srce mu; zmeraj s petnajst milijoni stopinjami gori, in že pet milijard let življenja.

Vprašaj ga. Spominja se: grel je dolgo pot od severa v revni hlevček v Betlehemu; grel je rastline in črede za Njen porod, in hribe, kjer mraz si svoj šotor razpenja.

Vprašaj zvezde. V Mlekasti Aveniji tle; vsaj sto tisoč milijonov tiho čaka. Sirius najbolj blesti, komaj ga prezeš. Daj, vprašaj ga. Dobro spominja noči se.

Z drugimi je zvezdami čul nad ovčami, kar angel pastirjem svod odstre od mraka. »Odrešenik se rodil je!« cel Zbor doni, »Zdaj v hlevčku tam maminih prsi drži se.«

Vprašaj kamne, ki še niso zadnji prah med wadiji karavanske Palestine. Še se spominjajo, kak je razjedel strah Heroda pred tekmečem, kod je ubijal.

Vprašaj kamne. Še jih ogreva ljudstva krik nad čudeži, polnimi nebes miline. Še se držijo jih barve Njegovih slik in Rešnje krvi strnjena melodija.

Vprašaj sonce, zvezde in kamne, o kristjan! Ker Božič je zmeraj znova tu med nami. Sonce, zvezde vedò, kršči karavan, da Jezušček stiska se k ljubljeni Mami.

Vladimir Kos

Gospodovo rojstvo

Decembrski dnevi z neverjetno naglico minevajo, ljudje pa smo tako zasidrani v svoja vsakodnevna opravila, da se te minljivosti skoraj ne zavedamo. Na našem obzorju se kot na filmskem platnu nenehno vrtijo številni življenjski prizori; ob nekaterih se seveda zaustavimo in zamislimo, drugi pa bežijo mimo nas kot neopazna kapljica vode.

Komaj smo stopili v adventi čas, v čas pričakovanja in notranjega prenavljanja, že smo na pragu Gospodovega rojstva, ki pa mora vsakomur izmed nas razkriti enkratno notranje doživetje. Zato le za nekaj trenutkov upočasnimo svoj živ-

ljenjski korak in prisluhnimo glasu naše notranjosti.

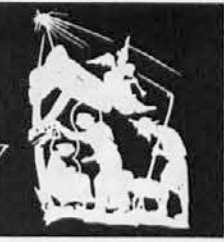
Odrska zavesa naj v teh dneh prekrije ves zunanji blesk mestnih ulic, ki v svojem pretiranem razkošju oznanjajo bližajoče se božične praznike, naše srce in naše oči naj vperijo svoj pogled na tisti del življenjskega prizorišča, kjer se zvrščajo podobe osamljenih ljudi, kjer človek umira na bojišču, kjer lakota išče svoje žrtve med človeškimi življenji, kjer so ljudje, ki še niso spoznali Boga.

Vsem tem naj bo torej namenjena moja misel, ki naj jo v božičnem času spremljajo še skromnost, odpoved in ljubezen.

Majda Cibic

Silva Bogatec: sveti Lovrenc

Ob petdesetletnici Balantičeve smrti

Marija Kostnapfel

France Balantič je pesnik, čigar življenje in delo sta bila zaznamovana »s krvavim žarenjem« časa. Ustvarjal je namreč v dobi tik pred in med drugo svetovno vojno in ne hote postal emblematična figura tistega časa, saj je njegova usoda tragično povezana z bratomorno vojno na Slovenskem in z njenimi posledicami.

Balantičeva poezija je zelo težko uskladiti z različnimi tokovi, ki so se takrat prepletali pri nas in seveda v Evropi, saj je pesnik z izvirnostjo kmalu presejal literarne okvire. V kratki dobi ustvarjanja je Balantič z bliskovito naglico prešel od začetnih, še za vplivi tipajočih verzov, k močnim, zreli poeziji. Tak izreden razvoj je značilen za celo vrsto slovenskih pesnikov, ki so, prav tako kot on, zelo mladi umrli (Kette, Murn, Kosovel idr.).

V Balantičevem zgodnjem ustvarjalnem obdobju so prisotne vse glavne teme njegovega kasnejšega ustvarjanja. Izjema so pesmi s socialno tematiko, ki pa niso samo oklepaj, marveč so ena izmed izhodiščnih točk, iz katerih pesnik prehaja k drugi motiviki. Izhodiščna točka zato, ker je na lastni koži pekoče občutil družbene krivice, ki so ga zaznamovale za vse življenje. Preostale poezije pa bi lahko razdelili na tematske kroge, ki se prelivajo drug v drugega. Tako je npr. narava zanj varno naročje, je mati, ki vdano čaka izgubljenega sina, je pa tudi večkrat neobčutljiva priča ali nositeljica pesnikove bivanjske stiske. Tudi za Balantičovo pojmovanje ljubezni je značilna neka dvojnost: ljubezen je lahko idilično nežna, lahko pa se spremeni v razdiralno strast, ki pelje v brezno niča.

Iz trpljenja in padcev pesnikova duša hrepeni k Bogu. Samo iz skrajne preizkušnje lahko vstane zrela molitev in iz te prvinske, najgloblje povezave privre čustvo vere, ki se polagoma očiščuje vseh primesi življenja.

Balantič je pesnik smrti. V tem smislu prav gotovo edinstven primer v slovenski književnosti: njegova poezija je do zadnjega vlakna prepajena z vonjem uničenja. Smrt, strašna, a tudi večkrat zaželjena, ni samo pesnikova, marveč se razširi v vizijo splošnega umiranja neke dobe, v slutnjo krvavih časov. Večkrat je tesno povezana z ognjem, ki je lahko očiščujoči element ali pa tudi razdiralni, vseuničujoči plamen, ki pušča za seboj samo pepel. Prisotnost ognja v pesmih si lahko razlagamo kot preroško vizijo in jo povežemo z avtorjevo smrtjo. Njegove pesmi bodo zato ostale v slovenski literaturi kot simbol smrti, ognja in uničenja ter velike in tragične ljubezni do lastne zemlje in jezika.

Balantič pa je obenem simbol tudi tistega dela slovenskega naroda, ki je bil v tej vojni smrtno ranjen. Zato nam njegova poezija omogoča drugačen pristop k takratnim dogodkom, ki jih ne moremo več soditi samo s črno-belo tehniko pravice in krivice, temveč v njih odkrivamo nove razsežnosti, spoznavamo posameznika, njegovo trpljenje in njegovo duševno stisko. Tisto, kar je bilo o tem času zamolčano, izkriviljeno in poteptano, je žalostni del slovenske dediščine, ki ne sme utoniti v pozabo, saj je vrednost človeškega trpljenja in žrtev s tem v zvezi neprecenljiva. Tudi v tej ugotovitvi se zrcali izredna aktualnost pesnikovega sporočila.

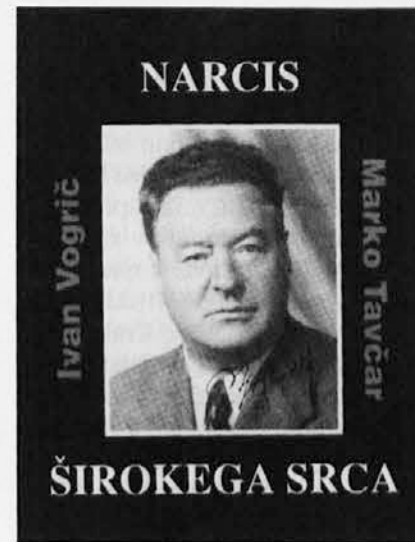
Silva Bogatec: angel

Igu Grudnu v spomin

ob stoletnici njegovega rojstva

Majda Cibic

V začetku decembra so se nabrežinski rojaki s številnimi pobudami svečano spomnili stoletnice rojstva domačega pesnika Iga Grudna, ki je prav tu v Nabrežini - sredi kraških skal - zagledal luč sveta 18. aprila 1893. Zato naj tudi naše priložnostne besede ob tej priložnosti veljajo kot poklon njegovemu spominu.

Igo Gruden je svojo pesniško pot začel že v zgodnjih gimnazijskih letih, ko je objavljaj svoje pesmi v Ljubljanskem zvonu, Slovanu in Naših zapiskih. Njegova prva pesniška zbirka NARCIS, ki je izšla leta 1920, pa je pognala iz mladostnega ljubezenskega zanosa in se s svojim hrepenenjem in čustvom po eni strani navezuje na slovensko moderno, po drugi strani pa že izstopa z osebnimi pesniškimi prvini.

Tragedija Primorske po prvi svetovni vojni pa je nekoliko zasenčila njegovo ljubezensko poezijo in v pesniku vzbudila globoko bolečino, da se je odslej z vsem srcem predal domovinski liriki in z izrazito prizadetostjo in umetniško močjo izoblikoval verze, iz katerih izseva živa rana, ki se je zarezala v primorsko ljudstvo. Nastala je tako zbirka PRIMORSKE PESMI, ki s svojimi ognjevitimi verzji opeva domačo zemljo, bedo kraškega človeka, težaško delo v kamnolomih, ženske podoče v stiskah in težavah, skratka pesnikovo sočustvovanje z usodo svojih rojakov. Temni oblaki, ki so se tedaj razprostrli nad Primorsko, so v Grudnu vzbudili uporni klic in ogorčenje nad družbenimi krivicami: »Kot ptič ogromen se je razprostrl temen oblak nad domovino mojo. Ah, meni žalostno je, da bi umrl, pozabil na bolelost in žalost svojo.«

Skoraj 20-letni premor v njegovem pesniškem ustvarjanju nam daje slutiti, da je Gruden doživljal neko stisko, socialno razočaranje in brezup, a se je vendarle od časa do časa le oglašal s pesmimi v Ljubljanskem zvonu in Sodobnosti, dokler ni v letu 1939 zopet stopil na prizorišče s pesniško zbirko DVANAJSTA URA. Pesnikova izpoved se tu suče v grozljivem pričakovanju vojne vihre, a kljub tesnobi izpričuje upanje v novo družbo, prežeto s humanističnimi vrednotami. Zbirka nam jasno nakazuje, kako je pesnik ves prizadet ob doživljanju socialne stiske, sredi katere pa kljub vsemu vznikne preprosta ljubezen, ki ga navdaja z vero v človeka, ali pa se že srečuje z družbenim dogajanjem ob koncu tridesetih let, ko zasluti prve moreče trenutke vojnega nasilja. Pesnik, razočaran nad stvarnostjo, izlije svoj uporniški krik proti vojni krutosti in si zaželi miru in sožitja med narodi, kar nam predstavlja pesniško sporočilo zbirke PESNIKOVO SRCE, ki

je sicer nastala že leta 1941, a je zaradi vojnih razmer izšla šele leta 1946. Pesnika samega pa je vojna vihra vodila v pregnanstvo, iz celice v koncentracijska taborišča, kjer se je srečal s trpečimi in na smrt obsojenimi, a je kljub temu ohranil željo po svetu ljubezni in sočutja, zato je njegova zadnja zbirka V PREGNANSTVO iz leta 1945 živ dokument zgodovinskega časa, ki je krojil usodo našemu narodu. Pesnik pa se je izmučen od trpljenja in grozot ob koncu vojne vrnil v Ljubljano in tam umrl 20. novembra 1948.

Kljub hudim življenjskim preizkušnjam pa Gruden ni pozabil na najmlajši rod, kateremu je posvetil dve pesniški zbirki MIŠKA OSEDLANA in NA KRASU in z njima želel prikazati, kako je otroški svet s svojo spontanostjo in iskrenostjo poln življenjskih vrednot in naukov.

Temu bogatemu umetniškemu izročilu Iga Grudna so se torej poklonili nabrežinski rojaki, ki so med svoja številna srečanja uvrstili tudi predstavitev enkratne in nadvse zanimive publikacije o pesnikovem življenju in delu, ki sta jo ob tej priliki sestavila Marko Tavčar in Ivan Vogrič, nam pa naj bo Grudnova poezija spodbuda pri ohranjanju vrednot, ki so nam jih posredovali naši predniki.

Božično sporočilo in tople novoletne želje naj nam vlijejo novega poguma, volje do dela in vedrosti v nelahkih časih, ki pa jih spremlja zavest, da skupaj marsikaj zmoremo.

Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini

V znamenju Božiča za drugačno moralo

Ob dogodkih v Sloveniji nikakor ni težko pomisliti na božične praznike, ki pomenijo med drugim prav gotovo tudi možnost in željo novega pričetka, lepšega življenja in odpravo vsega, kar ni lepo, koristno in obetavno. Dogodki so namreč vse bolj obeleženi na način, da sprožajo vprašanja o morali, osebni in družbeni. Kot vemo, se osebna in družbena morala strneta v svetu politike v eno samo stvar. Pozivi, ki opozarjajo na dejstvo, da se mlada država v bistvu bojuje za višjo moralno raven političnega življenja, so sicer redki, vendar istočasno vse pogostejši. Priložnosti za vse večjo občutljivost te vrste je namreč veliko in dovolj je omeniti razsodbo sodišča v zvezi z mariborskim orožjem. Še vedno se ne ve, kdo je prodajalec in kdo kavec, sodišče pa je ustvarilo preiskavo v zvezi s Hasanom Čengićem, ki naj bi bil le pooblaščenec predsednika predsedstva BiH Alije Izetbegovića in namestnika ministra za obrambo BiH. Odločitev je bilo rečeno skrajno čudna, saj to pomeni, da lahko s primernimi pooblastili tuji državljani prekupčujejo na ozemlju Republike Slovenije z orožjem ali katerokoli drugo stvarjo. Mariborsko sodišče je vložilo obtožne predloge za dva delavca varnostno-obveščevalne službe — eden od njiju je znani Silvo Komar — dalje za direktorja mariborskega letališča in vodjo

prometnega sektorja na letališču.

Divji kapital deluje naprej in slovenska sredstva javnega obveščanja vse pogosteje omenjajo tržaško tvrdko »Safti«, medtem ko je bila proti direktorju Hita Danilu Kovačiču in še trem sodelavcem sprožena sodna vloga. Dodati je treba, da je Danilo Kovačič član Državnega sveta, ki vztraja na poslanski imuneteti.

Višek cinizma je mogoče zaslediti v izjavah komisije o povojnih pobojih, kjer nihče ni kriv ali ni vedel ničesar, čeprav je bil n.pr. Zoran Polič tedaj celo notranji minister, ki naj bi o dogodkih izvedel šele iz dnevniških zapiskov Edvarda Kocbeka! Do kod seže neobčutljivost nekaterih politikov, govori mnenje imenovanega Zorana Poliča, da je preiskovalna komisija v nasprotju s človekovimi pravicami, pri čemer je imel v mislih samega sebe, ker mora pred to komisijo pričati. Jože Pučnik naj sploh ne bi bil primeren predsednik takšne komisije, ker je pač znan po svojih negativnih izjavah na račun NOB. V času Božiča se človek vpraša, kako je mogoče, da se ne najde v vrstah odgovornih in sodgovornih za množične povojne akcije niti en sam posameznik, ki bi pred seboj in javnostjo priznal težo svojih dejanj, se dotaknil roba prepoznanja in očiščenja in na ta način vsaj danes prispeval k narodni in lastni pomiritvi. Vsa slovenska družba bi še kako po-

trebovala takšnih dogodkov, ki bi edini lahko resnično preokrenili trenutne smeri razvoja. Ob nenavadnih potezah sodstva, ob bohotenju divje lastnine se mestoma zdi, kot da so se tudi najvišji politični organi poistovetili z vsemi nepravilnostmi. Zato sploh ne preseneča dejstvo, da je že mogoče zabeležiti nestranjanje s tistim delom izjave Slovenske škofovske konference, ki ob Božiču 1993 poziva na večjo moralnost in tudi moralno prenovo. Prav gotovo gre v Sloveniji vse bolj za problem vsakršne, v prvi vrsti pa družbene in politične morale oziroma nemorale.

Morali in poštenosti se ljudje kaj radi za hrbtno posmehujemo, priznavamo ju le toliko, kolikor je nujno. In vendar utegne biti višja družbena morala pogoj vstopa v nov čas in v novo Evropo, kar zelo lepo dokazuje Italija s svojo prenovo. To možnost ima tudi Slovenija in ni razloga, da ne bi verjeli v tovrstno moč tega enkratnega naroda. Besede še niso dovolj, razen če jih ne izreka javno mnenje v celoti in brez pridržka. Lahko so prazniki lepa priložnost, da Slovenija oceni prehojeno pot kratkotrajne demokracije in se zamisli. Nemara še ni v dovoljšnji meri prepoznala največje pridobitve novega časa, da namreč končno sama odloča o sebi, da sama odgovarja zase.

Janez Povše

Duhovnost in verska obnova na Primorskem

Marjan Drobež

Človek je predvsem duhovno bitje, tako da njegova zavest in spoznanja v marsičem, ali celo izključno, določajo naša življenjska ravnanja in seveda tudi odnos do posameznih vrednot in do sveta, v katerem živimo. Nagel materialni družbeni razvoj je tudi na Slovenskem sicer povečal civilizacijo in izboljšal življenjske razmere prebivalcev, vendar pa je duhovnost ostala na enaki ravni ali pa se je celo osiromašila. Človekove stiske zato izhajajo, menimo, zlasti iz omenjenega neskladja oziroma celo nasprotja med stanjem duhovnosti in stanjem stvarnih (materialnih) razmer.

O duhovnosti in vernosti primorskih ljudi obstajajo različna mnenja, sodbe, naziranja in ocene, pri čemer je zanesljivo le to, da je stopnja duhovnosti in vernosti na posameznih območjih različna. Ta različnost pa je posledica posebnih zgodovinskih, političnih in drugih razmer, ki so v preteklosti usmerjale ljudi, ali gibanj, ki so potekala v raznih krajih, kot n.p.r. v Istri, na Krasi, v Vipavski dolini, na območju Nove Gorice, na Tolminskem in, na primer, v idrijsko-cerkljanski regiji. Stvarnih in celostnih analiz ali raziskav o stopnji oziroma obsegu duhovnosti na posameznih območjih na Primorskem ni in zagotovo bi jih v spremenjenih družbenih in političnih razmerah (namreč v samostojni slovenski državi) morali čimprej napraviti. Raziskave ali ankete o javnem mnenju v Sloveniji se zdijo nepopolne in neuporabne tudi zato, ker Primorske, ki je predmet našega razmišljanja, ne obravnavajo posebej.

Zaradi tega bomo pri oceni nekaterih vidikov vernosti, duhovnosti in tudi verske obnove uporabili razne podatke, podrobnosti in dejstva, ki

smo jih zbrali in preverili v župnijah, cerkvah in v samostanih, s čimer lahko najboljše zagotovimo nepristranskost tega zapisa.

Naj poudarimo, kar je tudi najbolj spodbudno, da o vernosti prebivalstva povsod razpravljajo in jo ocenjujejo, tako zlasti v okviru koprške škofije in v posameznih župnijah. O verski obnovi je župnik v vasi Slap na Vipavskem, arhivar koprške škofije in profesor na Škofijski gimnaziji v Vipavi, dr. Franc Kralj, v pogovoru za Katoliški glas dejal, da »je verska zavest prebujena, zaradi česar se verbalna vera umika veri v dejanjih, to je veri v življenje«. Verska obnova za zdaj poteka na različnih ravneh in v raznih oblikah. V Malem semenišču v Vipavi, ki se je z letošnjim šolskim letom preoblikovalo v Škofijsko gimnazijo, je bilo 1952 dalje vpisanih skupaj 565 gojencev, od tega števila pa jih je več kot 200 oziroma okrog 40% ostalo v duhovniških poklicih. To pomeni velik izredno dragocen prispevek za slovensko Cerkev in tudi celotno našo kulturo. Koprška škofija veliko prenovitvenih verskih pobud izvaja v samostanu na Mirenem gradu. Sodelujejo duhovniki in laiki iz koprške, a tudi iz drugih slovenskih škofij. Sicer se je koprška škofija prenove — ta naj Cerkev poveže in sooči z življenjem, ki se zelo hitro spreminja — lotila že pred štirimi leti in je prednjačila v Sloveniji. Prvo slovesno zborovanje je imela jeseni leta 1992, na njem pa je obravnavala šest pastoralnih tem. Letos pa je bilo na Mirenem gradu drugo zborovanje v okviru verske prenove. Na njem so predstavili še drugih sedem tem, ki so v središču zanimanja in dejavnosti duhovnikov in vernikov.

Frančiškanski samostan na Sveti

Gori pa se vključuje v verske in kulturne tokove sodobnega življenja, tudi s prirejanjem tako imenovanih Svetogorskih srečanj. Gre za razprave zgodovinarjev, znanstvenikov, kulturnikov in drugih javnih delavcev — med udeleženci je tudi znatno število predstavnikov slovenske narodne skupnosti iz Italije — o raznih aktualnih temah iz zgodovine Goriške. Takih srečanj je bilo doslej šest. Na teh prireditvah so bila v središču tudi verska vprašanja, tako na srečanju, ki je bilo namenjeno 450-letnici Svete Gore.

Frančiškanski samostan na Kostanjevici je znan tudi zaradi bogatih in sodobnih oblik verskih odnosov in sodelovanja z mladino in družinami. Svoje dejavnosti pa razširja tudi navzven, zlasti v Novo Gorico. V letu 1994 bo samostan organiziral številne prireditve v počastitev 150-letnice rojstva patra frančiškana Stanislava Škrabca. Slednji velja za največjega jezikoslovca slovesta 19. stoletja kar 42 let svojega življenja je preživel na Kostanjevici. Prireditve in druge pobude v njegovo čast bodo potekale pod naslovom Škrabčevi dnevi, oživljanje njegovega duha in dela. Med mnogimi prireditvami omenjamo, da bo v petek, 7. januarja, prihodnjega leta, ob 18. uri, v cerkvi Gospodovega oznanjenja (to je v frančiškanskem samostanu) maša zadušnica v spomin in čast pokojnika, slovensko Ministrstvo za promet in zveze pa bo 14. januarja 1994 izdalo poštno znamko s podobo patra Stanislava Škrabca, in sicer v okviru zbirke o znamenitih Slovenih.

V tem pregledu pobud in del za obnovo oziroma ovrednotenje cerkvenih objektov, kar naj bi potrjevalo obnovo verskega duha in vernosti

na Primorskem, velja opozoriti na obnovo podob Križevega pota v župni cerkvi Sv. Janeza Krstinka v Ajdovščini. Denar za obnovo te dragocene cerkvene in kulturne umetnine — gre za okrog 25 tisoč nemških mark — so zbrali zasebni obrtniki in podjetniki iz zgornje Vipavske doline, v okviru občinskega Združenja obrti in podjetništva v Ajdovščini.

Pravzaprav na Primorskem, to je na območju koprške škofije, potekajo popravila številnih cerkva, kapelic in drugih cerkvenih oziroma pastoralnih objektov. V tem sestavku ni mogoče naštetih vseh podrobnosti. Pa vendar nemara zasluži posebno omembo župnik v Podnanosu na Vipavskem gospod Anton Štrancar. V sedmih letih svojega službovanja v Podnanosu je spodbudil in usmerjal posodobitev petih cerkva v župniji. Med njimi vzbujajo posebno občudovanje cerkev Sv. Kozma, Damjana in Roba v Podnanosu (s pozlačeni glavni in stranski oltarji), nato obnovljena cerkev Sv. Hieronima na Nanosu (ta je pravi biser cerkvene prisotnosti v slovenskem visokogorskem svetu) in cerkev Sv. Miklavža ali Sv. Miklava pod vzhodnim Nanosu. Verniki so za obnovo te slednje cerkve opravili nad 3 tisoč ur dela in seveda prispevali tudi veliko materialnih sredstev. Novo oltarno sliko Sv. Miklavža je izdelal akademski slikar Tomaž Perko, ki je kot Sv. Miklavža upodobil znanega slovenskega dramskega umetnika Borisa Kralja.

Zagotovo je zelo pomembna pobuda, ki jo je arhivar koprške škofije dr. Franc Kralj v pogovoru z avtorjem tega sestavka opredelil »kot

srčno bol in željo hkrati«. Prvič je javno poudaril, da bi morali sedanji koprski škofiji vrniti arhive in drugo gradivo, med katerim so tudi dragocena umetniška dela, kar se vse nanaša na obstoj samostojne koprške škofije, ki je delovala od 1420. do 1830. leta. To gradivo je sedaj v arhivu tržaške škofije, kjer zanj sicer vzorno skrbijo. »To spada k nam, vendar kaže, da so glede vrnitve arhiva nekdanje koprške škofije velike težave,« je še naglasil dr. Franc Kralj in menil, da bo zadevo morda vendarle mogoče rešiti. Verniki na Primorskem, menimo, z zanosom in požrtvovalnostjo obnavljajo ter dopolnjujejo vse, kar kaže na obstoj in delovanje Cerkve in na njeno vlogo v naši narodni in kulturni zgodovini. Prava verska obnova pa se bo najbrž šele pričela, ker gre pri njej predvsem za spremembe duha. O tej slednji prenovi pa bodo seveda morali soditi in jo oceniti predvsem duhovniki in drugi predstavniki Cerkve v naših krajih.

Znamke vseh vrst!

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so doslej sodelovali z mano pri zbiranju znamk za slovenske misijonarje. V tekočem letu mi je uspelo nabrati z Vašo pomočjo čez 5 kg raznovrstnih ščiščenih znamk. Še vedno se ta znamkarska akcija nadaljuje. Vsem sedanjim in bodočim pošiljateljem iz srca želim blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1994.

Saksida Franc - Ul. Biasoletto, 125 - 34142 Trst-Trieste - Italija

Silva Bogatec - Tržaški mučenci

Igrarija čarovnija

društvo Hrast z izdajo te knjige hotelo pokloniti spominu te izredne kulturne delavke. Večer je pred številno publiko otvoril predsednik društva Mario Vižintin, ki je predal besedo Lučani Budal. Ta je med drugim dejala:

»Igrice Franke Ferletič so nastajale namensko, ob lepem običaju obdarovanja otrok za Miklavžev god ali pa za božičnice gojencev otroškega vrta. Svoja dramska dela je posvečala vsem doberdopskim otrokom: namenjena so bila vsem, ki so kazali veselje do igre. V vlogi režiserke je opuščala vsakršen predhodni izbor igralcev in svojo zamisel prikrajala izraznim zmožnostim izvajalca: vsakemu je pomagala izoblikovati igralski lik ne glede na igralsko nadarjenost. Zato so med njenimi deli tudi predelave že tigranih besedil. Svoje igralce, nekateri so bili še prav majhni, je morala šele naučiti gledališke abecede in uglasiti njihov instrument, njihove telesne in duševne sposobnosti, da so se lahko pognali po potrebi v hiter ali upočasnjen ritem predstave.«

Knjigo je razdelila v tri večje sklo-

pe in sicer: Miklavž prihaja, Tam okrog Božiča in Človek in njegov svet. Prav v tem zadnjem sklopu najdemo tudi lepljenko z naslovom Naša mala pravljica, po kateri je Franke Ferletič posnela video film z naslovom Oj Doberdob, ki so ga predvajali na večeru.

ET

Lučana Budal na predstavitvenem večeru

Vsebine goriškega simpozija o Evropi in manjšinah

Naslednji predavatelj je bil v soboto zjutraj prof. Aleš Lokar z videmske univerze, ki je govoril o gospodarskem sodelovanju na obmejnem področju in manjšinah. Predavatelj je orisal več stvari in problemov, ki so v zvezi z gospodarskimi vprašanji tega sodelovanja, posebej pa še vlogo malih podjetij. Podčrtal je nekatere spremembe po proglatvi samostojnosti Slovenije, ki so se pokazale tudi pri sodelovanju na meji. Poudarek je bil seveda na današnjem pomenu slovensko-italijanskega ekonomskega sodelovanja ob meji. Morda je bil poudarek na manjšinski vlogi premajhen, vendar je to prišlo potem do izraza v diskusiji.

SOŽITJE NA KOROŠKEM

Popoldanski predavatelji v soboto so bili trije. Najprej je prof. Valentin Inzko kot zastopnik koroške Cerkev v sosvetu pri zveznem kancelerju na Dunaju prikazal današnji

položaj Slovencev na Koroškem, kjer živi od štirideset do petdeset tisoč Slovencev, čeprav kažejo statistike o slovenskem občevalnem jeziku iz leta 1991 le nekaj nad štirinajst tisoč oseb. Razlika v teh številkah je gotovo tudi plod politike asimilacije, pa še česa drugega. Nato je predavatelj omenil osnove manjšinske zaščite v avstrijski državni pogodbi iz leta 1955 in naštel vsa področja, ki zadevajo manjšinske pravice. Med temi je še najbolj urejeno šolstvo, kjer gre od raznih dvojezičnih šol do slovenske gimnazije. Dr. Inzko je omenil potem zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976, pa še nastop koroških Slovencev na volitvah. Posebej pa se je predavatelj zaustavil na cerkvenem področju in omenil razne dokumente koroške škofijske sinode, ki prinaša stališča do narodnostnega problema. Nadalje je govoril o današnjih razmerah v koroški Cerkev, o položaju slovenskega bogoslužja, o rabi slovenskega jezika pri njem itd. Na splošno je koroška Cerkev uspela uresničiti izpeljati politiko sožitja in sodelovanja.

GORIŠKA STVARNOST V 19. STOLETJU

Kot zadnja sta spregovorila dva italijanska predavatelja. Prvi je bil prof. Ulderico Bernardi z univerze v Benetkah, ki je prikazal vlogo in pomen narodnih manjšin v večnarodni družbi. Predavatelj je govoril o »poplopljenih manjšinah« na področju Alpe-Jadran, poudaril je pomen avtohtonih manjšin. Zlasti pa se je prof. Bernardi pomudil ob pomenu pojma mnogokulturne družbe. V tem okviru naj vsaka kultura prinaša najboljše.

Zadnji je govoril dr. Nino Agostinetti iz Padove o temi Slovenci, Italijani, Furlani in Nemci v Gorici ob koncu 19. stol. Predavatelj je sam dober poznavalec tukajšnje stvarnosti, posebej furlanske in slovenske krajevne zgodovine. Potem ko je orisal upravno stanje pod avstrijsko oblastjo, je posebej omenil figure nekaterih važnih slovenskih škofov (od škofa Wallanda dalje vrsta slovenskih nadpastirjev). Zaustavil se je ob socialnem življenju in dejavnostih. Primerjalno je označil razne takratne kulture na Goriškem, nato navedel podatke raznih ljudskih štetij, ko poleg slovenskega, nemškega in italijanskega jezika država loči tudi furlanski jezik. V takratni goriški grofiji (štetje 1880) je napisalo slovenski jezik 130 tisoč ljudi, italijanski (in/ali furlanski) 73.000, nemški pa 2500 ljudi. Med figurami je med drugimi omenjal Furlana Faiduttija, Slovenca Koncianiča, Marušiča, Lavriča, Tonklija, časopis Sočo, tabor v Šempasu itd.

Pri okrogli mizi pa so sodelovali deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar, Claudio Magnabosco (Dolina Aosta - Union Valdotaïne), Peter Vencelj (državni sekretar Rep. Slovenije), Aleš Lokar (nekdanji obč. svetovalec, Trst). Žal je zmanjkal evropski poslanec s Sardinije Mario Melis in še predstavnik Koroške in Istre. Okrogla miza je vsekakor podrobno osvetlila različne aspekte manjšinskega vprašanja danes in nakazala možnost reševanja na evropski ravni.

Spectator

igrarija čarovnija

Kulturno društvo Hrast je v okviru proslav ob praznovanju 25-letnice obstoja izdalo knjigo z naslovom Igrarija čarovnija. V knjigi najdemo otroške igrice in dramske prizore za mlajše igralce, ki jih je napisala za doberdopsko mladino Franke Ferletič. Njena prerana smrt je pustila globoko vrzel v zamejski kulturi in prosveti in tudi zato se je

Voščila z Goriškega

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 533177

URARNA IN ZLATARNA

LO SCRIGNO

V središču Gorice nasproti Katoliške knjigarne Vam nudi vse po najugodnejših cenah in Vam želi vesel Božič in srečno novo leto 1994

GORICA

Tel. 534633

TRGOVINA Z JESTVINAMI IN MEŠANIM BLAGOM

OSKAR KOVIC

PEČ, 20

Tel. 882016

Božji mir nam v srca vlij

Božje Dete v jasli položeno naj tolaži slehernega človeka v njegovi bedi in žeji pravice, rešnice, miru in sprave, saj je znanilec življenja v končni zmagi dobrega nad slabim.

To nam je izrazilo voščilo v dneh, ko ob veseljem oznanilu z angelskimi zbori pojemo:

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji«

Ob tem še zahvala vsem ljudem dobre volje, društvom, organizacijam in ustanovam, ki so si v letu 1993 prizadevali za zmago globokih vrednot. Bog naj jim daje moč za uspešno delo tudi v letu 1994.

Svet slovenskih organizacij
Predsednik
Marija Ferletič

SUPERMARKET

BERTOLINI WALTER

MOSSA, ul. Isonzo, 19

Tel. 380111

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine, divjačine in rib na drobno in na debelo ter vsakovrstne hrane

Cena ugodna - Odprto vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 8.30 do 12.30 in od 15.00 do 19.00. Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

TVRDKA

FLORIJAN VETRIH

Olja za kurjavo in tekoča goriva za centralno kurjavo motorne olje Texaco, ELF CASTROL.

MOŠA - ul. Isonzo, 23

Tel. 80160 - Fax 809947

GOSTILNA SIRK

»PRI LOVCU«

SUBIDA - PLEŠIVO

Tel. 60531

Za prijetno razvedrilo je na voljo tudi veliko igrišče za tenis

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE
ASSOCIAZIONE ECONOMICA SLOVENA
S.G.Z. - A.E.S.

Ulica-Via Roma, 20 - 34170 GORICA-GORIZIA
Tel. (0481) 32844 - Fax (0481) 536667

GOSERVIS doo - srl

Želi svojim članom in njihovim družinam vesel Božič in srečno novo leto

Božično srečanje v Štandrežu

Vsa vaška skupnost se je zbrala v nedeljo na glavnem trgu v Štandrežu, kjer se je odvijalo predbožično srečanje, pri katerem so sodelovala vsa štandreška društva, rajonska konzulta, župnija, osnova šola »Fran Erjavec« in domači trgovci. Večji del programa so oblikovali osnovnošolski otroci, ki so s pesmijo in govorno besedo ustvarili božično vzdušje in podčrtali vrednote, kot so ljubezen, mir in solidarnost, ki so danes človeštvu tako potrebne. Otroškemu zboru sta se pridružila še

oba štandreška zbora in po trgu pred cerkvijo so zadonele lepe božične melodije.

Predsednik štandreške rajonske konzulte Božidar Tabaj je nagovoril številne prisotne, poudaril simboličen pomen srečanja in zaželel vesele božične praznike in srečo v novem letu. Da bi srečanju dali tudi konkretno vsebino, so organizirali tudi nabiralno akcijo hrane in oblačil, ki jih bodo izročili sestri Mihelangele, da bo lahko za praznike razveselila najbolj potrebne begunce, ki živijo v Sloveniji. Pri tej akciji so se Štandrežci izkazali, saj se je v nekaj dnevih nabralo v spodnjih prostorih župnijskega doma veliko stvari.

Osnovnošolski otroci so se spomnili tudi najstarejših vaščanov in jih obiskovali po njihovih domovih. Poleg voščil so jim izročili tudi božična darila, se z njimi pogovorili in zapeli kako božično pesmico. Z obiskom so otroci razveselili marsikatero starejšega sovaščana, ki jim je bil za to dejanje ganjeno hvaležen. Celotno srečanje je v štandreški skupnosti ustvarilo prijetno predbožično razpoloženje in lepo pripravo na božični dan.

Problemi na šolskem področju

Odbor Sindikata slovenske šole - tajništvo Gorica je na zadnji seji razpravljal o starih in novih problemih na šolskem področju in tudi o praktičnih zadevah. Najprej je predsed-

nik Sindikata prof. Leopold Devetak poročal Odboru o srečanjih v Kobjeglavu in v Devinu, ki ju je priredilo Ministrstvo za šolstvo in šport iz Slovenije. Iz sestankov, na katerih so bili predstavniki vseh slovenskih šol in dijaških domov iz Italije, se je izoblikovala komisija, ki bo v stiku z Ministrstvom za šolstvo iz Slovenije.

Odborniki bodo v kratkem razdelili članom Sindikata formularje za pooblastila posameznikov šolski upravi, da pri plačah odtegne 2500 lir mesečno. Po novi zakonodaji namreč dosednji način plačevanja članarine ne zagotavlja pravnega obstoja SSS.

Na seji se je nato razpravljalo o kritju finančnih stroškov za zgibanke, ki nudi informacije o naših šolah in organizacijah. Ta je namenjena staršem otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali prvo leto vrtca ali prvi razred osnovne šole. Kot običajno bo tudi letos odbor poskrbel, da se v posameznih občinah razobesijo dvojezični plakati, ki vabijo starše za vpis njihovih otrok v slovensko šolo.

Znova se predstavijo nekateri nerešeni problemi, s katerimi se Sindikat ukvarja že vrsto let, kot je avtonomija slovenske sekcije ITI, za dosego katere je bila ubrana spet nova pot, in manjkajoči tehnik na zavodu I. Cankar, ki ga obstoječa zakonodaja, kljub dobro opremljenemu laboratoriju, ne predvideva.

Naslednja številka
KATOLIŠKEGA GLASA
izide 5. januarja 1994.

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

ALEŠ PINTAR

GORICA - ul. Boccaccio

Tel. 531570

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

od leta 1897

GORICA - ul. Carducci, 49

Tel. 535657

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78

Tel. 531517

TISKARNA - OFFSET

GRAFICA GORIZIANA

GORICA - ulica Gregorčič, 18

Tel. 22116 - Fax 22079

TRATTORIA - GOSTILNA

VOGRIČ

Vošči vsem gostom vesele božične praznike in srečno novo leto

Zaprto v torek in sredo

ŠTEVERJAN Tel. 884095

Družinsko stanovanje v središču Gorice (Italija) oddam v najem. Stanovanje bo prosto čez okoli dva meseca. Interesenti za najem naj se javijo na telefon 0038665/24094 od 20. do 21. ure zvečer.

VOŠČILA Z GORIŠKEGA

Naj Kristusovo rojstvo ob pomoči slovenske Cerkve in ljudi dobre volje z novim letom 1994 vsem Slovencem doma in po svetu prinese dokončno spravo in zaslužen blagostanje.

Naj duhovne in moralne vrednote ponovno zaživijo v srcih slovenskega naroda.

To so moje želje in voščila rojakom-Slovincem!

Vinko Levstik

LEVSTIKOVA HOTELA V ITALIJI

PALACE HOTEL je v samem središču Gorice, približno en km od državne meje. Ponaša se z odlično restavracijo, dnevnim barom, dvema dvoranama za 120 obiskovalcev in z lastnim zaprtim parkiriščem.

V udobnih sobah je skupno 150 postelj. V sobah so kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon in radijski ter televizijski sprejemnik.

Za dobro počutje in informiranost gostov skrbi slovensko osebje.

Naslov: PALACE HOTEL, Corso Italia, 63, 34170 GORIZIA
GORICA, tel. 0481/82166, fax 0481/31658

Na novo odprti HOTEL EMONA, II. kat.
je v zgodovinskem središču Rima.

Vse sobe imajo lastno kopalnico, radijski in televizijski sprejemnik, telefon in mini bar.

Tudi tukaj boste v družbi rojakov, ki bodo pripomogli k Vašim lepšim počitnicam.

Pokličite nas na telefon: 06/7027827 ali 7027911; fax 06/7027878

Naslov: HOTEL EMONA, Via Statilia, 26, 00185 ROMA/RIM

V obeh hotelih imajo slovenski gostje popust! Pričakujemo vas.

VSE ZA VAŠ TISK

TISKARNA

BUDIN

34170 GORICA
Riva Piazzutta, 18 - Tel. In Fax: 0481/531676

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

RADISLAV LEOPOLI

GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

Tel. 531941

GOSTILNA

FRANC PODVERŠIČ

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61
Tel. 530518

libreria cattolica katoliška knjigarna

Piazza della Vittoria - Travnik, 25
GORIZIA - GORICA (ITALY)
Tel. (0481) 531407

- knjige (revije in specifične knjige po naročilu)
- šolske, pisarniške, tehniške in domače potrebščine
- vse vrste papirja in lepenke
- nabožni predmeti in sveče
- sezonski artikli za okras in darilo
- plošče in muzikasete
- igrače
- pisarniško pohištvo
- fotokopije

Peč

19. decembra, na 4. adventno nedeljo, nas je od vsepovsod privabil blagoslov novega zvona. Dasi je bil blagoslov zvona napovedan in določen že pred mesecem dni, smo ga morali zaradi nepredvidenih zaprek odložiti. Ta dan nas je vse razveselil, ker je kronal zavzetost in darežljivost vaščanov, ki so kar tekmovali z darovi, prostovoljnimi delom, zlasti oba neimenovana s tolikimi žrtvami in potmi ter skrbmi. Zvon so lepo okrasili in obesili za blagoslov pred cerkveno lopo. Odtod je lahko kanonik msgr. dr. Franc Močnik v spremstvu sobratov in mašnih strežnikov vodil obred. Nazadnje je novi zvon pokropil, pokadil ter mazilil s krizmo, kakor so nekoč mazilili kralje, preroke in velike duhovnike. To delamo še danes pri vsakem krstu. Končno je še udaril po njem s kladivom. MePZ Rupa-Peč je mogočno prepeval pod vodstvom Zdravka Klanjščka pri obredu in pri maši v cerkvi. Pri orglah je sedela mlada organistka Damijana Čevdek. Ker je bilo vreme naklonjeno, je potek blagoslovitve lahko spremljala na prostem množica Pečanov in drugih. Ta je predstavljala tudi vse tiste, zlasti naše bolnike, ki se te slovesnosti niso mogli osebno udeležiti.

Kot posebni predstavniki in kot lep okras vere vaščanov so stali zraven novega zvona botri: starešina prvega blagoslova pred leti g. Jožef Florenin, gospe Marija Žgavec-Čevdek in Savina Kovic-Perkon, gg. Niko Cotič in Julijan Malič. Za tehnično stran je poskrbel g. Edi Pavlečič z g. Marjanom Černicem; oba sta iz Rupe. V pridigi je msgr. dr. Močnik poudarjal dragoceni dar vere, ki

naj jo razglašajo zvonovi z novim bratom ter vodijo ljudi v cerkev k bogoslužju in molitvi. Za darovanje so botri prinesli na oltar kruh in vino za sprejem in spremenitev dela naših rok v najsvetejšo daritev božjega Sina. Botri so poleg vsega, kar so skupaj z drugimi dali za okrasitev cerkve, pogostitev cele množice v prostorih ŠD Vipava in s prostovoljnimi delom, darovali še novo držalo za mašno knjigo, vrčka za vino in vodo ter pripravo za krščevanje, ki smo jo lahko rabili pri krstu novega zvona.

Župnik se je vsem, ki so za novi zvon globoko segli v žep, zahvalil in zaželel vse najboljše. Ker so bili objavljene duhovniki povečini zadržani zaradi nedeljskega bogoslužja, so prišli potem počastit Pečane ali so poslali svoje čestitke in pozdrave.

Lično vabilo, dar gospodov Davorina Pelicono in Romana Čevdka, pove med drugim, da so zvonovi na Peči takole posvečeni: veliki (novi) Materi božji Kraljici, srednji zavetnici sv. Katarini Al., mali pa sv. Mohorju in Fortunatu, dočim je bil prejšnji mali posvečen sv. Roku.

Novi zvon nosi napis: »Božja Mati Marija-naših dedov Kraljica-vabiklički-vodi nas k Bogu - vdani Pečani-Peč, november 1993«.

Sovodnje Občinska seja

Občinski svet se je v letu 1993 zadnjič sestel v torek, 14. decembra.

Med razpravo o zapisniku zadnje seje je načelnik večine Kuštrin v odgovoru pri sestavljanju proračuna za 1. 1994 vključil finančno postavko za dvojezično poslovanje. To namreč predvideva novi občinski statut po zakonu. št. 142/90.

Svet je nato odobril dva sklepa odbora. Za razne postavke proračuna za tekoče leto, razne nepredvidene finančne dohodke v višini 37,5 milijonov lir: 17 milijonov od povračila za globo, ki jo je občinska uprava plačala zavodu INAIL; 15,5 milijona lir pa od višjega priliva zaradi občinskega davka ICI in INVIM. Ostalo so razni prispevki.

Svet je zamenjal člana komisije za občinsko knjižnico. Na mesto Tanje Hmeljak, ki je zaradi službenih obveznosti odstopila, je prišla Ljubka Butkovič.

Dolga razprava se je razvila okrog točk splošnega regulacijskega načrta. Najprej je svet prekladal varianto št. 10 z dne 10. nov. 1992. Nato je arh. Codelia podrobno seznanila svetovalce z novo varianto št. 11 regulacijskega načrta.

Na predlog načelnika SSK Černica je svet razpravljal in glasoval za vsak primer posebej. Glasovanje je pokazalo, kako so svetovalci zavzeti za posamezne primere, ki jih varianta vsebuje.

Zanimivo je bilo glasovanje glede predloga odbora za vpis neke ceste v Sovodnjah (v zgornjem delu vasi). Od prisotnih enajstih članov občinskega sveta se je ta dobesedno razkral, ker je samo šest svetovalcev glasovalo za predlog, štirje so se vzdržali in eden je bil proti. Svetovalci z Vrha sv. Mihaela so se pri enem primeru odnose prošnjih vaščanov vzdržali.

Varianta vsebuje nad 13 primerov oz. prošenj za zazidalne površine in nove dodatne zakonske predpise. Ti zadevajo predvsem kmečko-industrijske objekte.

Zakon iz 1. 1988 daje občinskim upravam možnost, da na območju

Kraškega parka lahko začrtajo področja, ki jih namenijo potrebam tam živečega prebivalstva. Zaradi tega so bila v varianto vnesena področja vasi Gabrje, Rubije in Vrh sv. Mihaela. Svet jih je soglasno odobril.

Svet je tudi odobril nove cene zemljišč v obrtniški coni, ki jih je trgovinska zbornica določila in dvi-gnila od 14 na 18 tisoč lir.

Na koncu je župan voščil za praznike in povabil vse na družabno srečanje, ki bo v torek, 21. dec., v prostorih KD Rupa-Peč.

Remo Devetak

Božično srečanje

(Božične pesmi in poezije)

Nastopajo:

- MePZ »Renato Portelli« - Mariano
 - MePZ »Podgora« - Podgora
 - Kvartet trobil:
 - trobenta Oscar Ruggia
 - rog Cristiano Zampar
 - trombon Damiano Silvestri
 - trobenta Alcide Falzari
 - organista: Valentina Longo,
 - Patric Magarin
- Cerkev sv. Justa - Podgora - četrtek, 6. januarja 1994, ob 17. uri
Cerkev sv. Gotarda - Mariano - sobota, 8. januarja 1994, ob 20.30

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica prireja

Koncert božičnih pesmi

v nedeljo, 26. dec. 1993, ob 15. uri v goriški stolnici.

Nastopajo: moška zbor Štmaver in M. Filej ter mešana zbor iz Podgore in Rupe-Peči.

Božični nagovor: g. Vinko Paljk, dekan v Solkanu.

Po koncertu bo blagoslov s petimi litanijami.

RAZSTAVE

V dvorani pevskih zborov v Devinu je do 6. januarja na ogled razstava akvarelov Edija Žerjala.

Razstava del umetnika in arhitekta Davida Faganela v Katoliški knjigarni je podaljšana do 31. decembra 1993.

OBVESTILA

Širši odbor Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestel v ponedeljek, 27. decembra 1993, ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

Vrhovski cerkveni svet in mladinski zbor Vrh sv. Mihaela organizirata božičnico v cerkvi Sv. Lovrenca na Vrhu 26.12.1993. Ob 11. uri bo sv. maša, po maši mali prizorček, nastop zbora, blagoslov in obdarovanje otrok. Prisrčno vabljeni Vrhovci in ne, predvsem pa so vabljeni otroci.

Goriška: za Božič čestitajo in srečno Novo leto želijo:

Draguljarna - Urarna - Zlatarna

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

MONFALCONE (TRŽIČ) - Corso del Popolo, 28 tel. 410674

TOMAUTO

TOMAŽIČ STANISLAV

Zastopstvo za Gorico in provinco

CONCESSIONARIA

34170 GORICA - Sedež: ul. Nizza, 15 - Tel. (0481) 533923

GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(MARA MUŽINA)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

ČER - IMPEX

Splošni import - export
IGOR ČERNIC

34070 SOVODNJE (GO) - SS55 Località Case Sparse - Tel. 522144

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo, in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja, lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah.

GORICA

Tel. 520905

ROMAN BAR

(ROMAN COTIČ)

GORICA

Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

di DANIELI DAVID & C. S.d.f.

34170 Gorica - ul. Garibaldi, 6
34128 Trst, Viale R. Sanzio, 2 - Tel. 040/574253

TRGOVINA ČEVLJEV

ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 72

Tel. 533667

KOSIČ GORICA

VSE ZA ŠPORT

Ul. Raštel, 19 - Tel. 531884

TRGOVINI OBUTVE

Ul. Raštel, 7 - Tel. 535162
Ul. Oberdan, 7 - Tel. 535520

Predstavili zbornik ob 30-letnici ZCPZ

Ob 30. obletnici svojega obstoja in delovanja je Zveza cerkvenih pevskih zborov uredila in izdala zbornik, ki nosi naslov 30 let Zveze cerkvenih pevskih zborov. Zbornik prinaša veliko število raznovrstnih podatkov o zgodovini ZCPZ, izredno bogat pa je predvsem s slikovnim gradivom, ki je razdeljeno po tematikah. Govor je torej o božičnih koncertih (bilo jih je kar 60!), o orgelskih in zborovodskih tečajih, o poletnih seminarjih, o zbirkah pesmi in seveda o pevskih revijah, ki jih Zveza vsako leto pripravlja: to sta predvsem revija pevskih zborov, ki je letos prišla do svoje 28. izdaje, in revija Pesem mladih, ki je potekala 23-krat. Od l. 1982 do 1988 so v raznih cerkvah na Tržaškem potekali tudi koncerti cerkvenih pesmi, ki so bili ubrani na različno nabožno tematiko. Zbornik prinaša tudi podatke o cerkvenem petju v nekaterih krajih na Tržaškem, ki v brošuri o slovenskem cerkvenem petju na Tržaškem, iz l. 1983 niso prišli v poštev (npr. Bani, Zgonik, Korošci itd.).

Predstavitev te dragocene in zanimive publikacije je bila v dvorani Marijinega doma v ul. Risorta 3 v Trstu, v torek, 14. t.m. Zbornik je občinstvu predstavil časnikar Radia Trst A Marko Tavčar. Poudaril je, da bi marsikateri kor na Tržaškem onemel, ko bi ne bilo vsakoletnih pobud ZCPZ, ki so marsikateri zbor ali pa celo faro znova oživele. Ob tej knjigi bi se morali zamisliti, ko danes gledamo, kako mnogi naši zbori propadajo. V duhu ZCPZ bi morali obnoviti življenje in delovanje raznih skupin ter predvsem petje po cerkvah. Na pomoč bi morale priskočiti institucije naše skupnosti.

O tem, kako je zbornik nastal in kako je potekalo zbiranje in urejanje gradiva, so spregovorili predsednik Zveze dr. Zorko Harej ter odborniki Ljuba Smotlak, Aleksander Furlan in Humbert Mamolo, za glasbeno točko pa je poskrbel moški zbor od Novega sv. Antona, ki je pod vodstvom Edija Raceta zapel tri pesmi.

Naj še omenimo, da prejmejo pevci posameznih pevskih zborov zbornik zastoj, drugače je njegova cena 20.000 lir. Nadaljuje pa se nabirka za postavitev spomenika skladatelju Ubaldu Vrabcu. Do sedaj sta bila nabrana samo dva milijona, potrebnih pa jih je sedem.

Ivan Žerjal

Mladi v Boljuncu

Tiho, brez hrupa, so se skavti in drugi mladi srečali za duhovno obnovo ob Mariji. Okrog 70 se jih je pod vodstvom g. Zvoneta Štrublja zbralo v boljunški cerkvi, ker je dolinska bila v popravilu.

Za uvod jim je g. Žarko Škerlj najprej zastavil vprašanje, kaj njim in današnjemu svetu še pomeni beseda »brezmadežnost«.

Sv. maša je daroval škofov vikar g. Franc Vončina. V nagovoru pa jih je stvarno soočil, kako se je Marija aktivno vključila v božje načrte. Zavestno se je odločila in sprejela breme božje izvolitve. Ni se pa naslajala ob tej izvolitvi in ostala pasivna, temveč je sama sebe darovala Bogu. S

konkretnim dejanjem ljubezni se je napatila k Elizabeti in se ponudila za pomoč. Kako mi gledamo na potrebe ljudi, ne samo oddaljenih, ampak tudi bližnjih, sosedov?

3. zborovska božična revija

Zbor Jacobus Gallus je že tretjič zaporedoma priredil zborovsko božično revijo. Tokrat so se ljubitelji zborovskega petja zbrali v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, kjer sta se poleg omenjenega zbora zvrstila še zbora Santa Maria Maggiore iz Trsta in MePZ Primorsko iz Mačkolj. Na sporedu so bile pesmi pretežno nabožnega značaja, niso pa izostale skladbe s posvetno vsebino, ki sta jih zapela zbora Gallus in Primorsko, kot npr. Všeč so mi jasne in mrzle noči, ki jo je na besedilo Borisa Pangerca uglasbil Ignacij Ota, ali pa Pahorjeva Pa se sliš.

Revijo je zbor Jacobus Gallus priredil v sodelovanju s pohištvem podjetjem Korsič, ki prav letos obhaja 30. obletnico obstoja in uspešnega delovanja.

nl

Praznični večer zborov Vesela pomlad

Jubilejni koncert, ki se je odvijal v nabitno dvorani Prosvetnega doma na Opčinah, 18. decembra, je predstavljala zaključek praznovanj ob 15-letnici delovanja zborov Vesela pomlad, praznovanj, ki so se bila pričela 2. julija letos s koncertom Dekliške pevске skupine v repentabrski cerkvi. Sobotni koncert je vseboval nastop prav vseh zborov in pevskih skupin Vesela pomlad, od najmlajših pevcev otroškega zbora do članic Dekliške pevске skupine. Spored je obsegal 24 pesmi; predstavljala je prerez delovanja zborov od ustanovitve leta 1978 do danes. Prvi sklop treh pesmi je bil posvečen Mariju Kogojju, drugi Ubaldu Vrabcu, tretji pa Pavletu Merkuju. V četrtem sklopu smo lahko slišali tri pesmi Vinka Vodopivca, Vasilija Mirka in Brede Šček, v petem pa tri skladbe Staneta Maliča, Ivana Florjanca in Zorka Hareja. V šestem in sedmem sklopu so se prepletale pesmi slovenskih in tujih avtorjev. Pri klavirju sta zборе spremljala Martina Feri in David Lenisa. Spored je povezovala Nataša Sosič Fabjan, priložnostni nagovor pa je imela Majda Danev.

Več kot dve uri trajajočemu kon-

O manjšini, a mimo nje

Mediji so pred dvema tednoma sporočili novico, da sta se nekje na Goriškem nepričakovano sestala slovenski predsednik Kučan in deželni predsednik FJK Fontanini. Po skopih poročilih naj bi bil na sestanku govor o političnem položaju v Italiji, o manjšinah in o koprski televiziji.

Zaman smo v naslednjih dneh čakali na podrobnejše podatke o tem nenavadnem srečanju, a o njih ni bilo ne duha ne sluha. Vsaj do tega trenutka ne. Srečanje je bilo nenavadno tudi zato, ker se je na njem govorilo o naši manjšini, ne da bi se predhodno slovenski predsednik posvetoval z njo oz. z njenim predstavništvom. Je predsednik Kučan tako izvrstno obveščen o naših razmerah, da ne čuti potrebe, da bi se z nami predhodno posvetoval, preden se poda na pogovore z različnimi italijanskimi politikami?

nl

Opčine

Župnija sv. Jerneja na Opčinah je za osnovnošolske otroke, ki obiskujejo verouk, priredila tečaj za izdelavo jaslic. Vodila ga je prof. Jasna Merku. Pomagali sta ji vzgojiteljica Beti Starc-Šinigoj in šivilja Fabia Sossa-Trento. Tečaja se je udeležilo 22 otrok.

Figure iz jaslic obnavljajo po zgledu sv. Frančiška posebno doživetje, ki nam ga božični čas prinaša. Otroci so si letos zamislili podobe pastirjev, pastiric in živalic, ki kot topel objem prihajajo se poklonit Odrešeniku.

Podobno so se naši otroci s svojim ustvarjalnim delom in zavzetostjo približali skrivnosti Kristusovega učlovečenja.

Kraške jaslice iz mašnega papirja in blaga so postavljene ob vznožju oltarja, ob njih visijo okrasni izdelki iz slanega testa, ki so jih otroci pregnetli z istimi rokami, ki so zdaj sklenjene k molitvi in pojejo radostno pesem Odrešeniku.

Če boste v teh prazničnih dneh hodili tod mimo, se oglasite v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah in se sami prepričajte o vsem, kar je tu napisano.

Bazovica

Naša mladina je pripravila lepo miklavževanje. Mlada Matejka s Padrič je napisala igro Zavrženi kruh, ki jo je mladina sama uprizorila in z njo razveselila otroke in starše. Naš Miklavž je bogato obdaril zlasti male pevce in strežnike. Vsako leto ga z veseljem sprejememo, ker tako lepo osrečuje otroke.

Najbolj smo veseli, da je mladina sama uprizorila lepo igrice in tako vzbudila upanje, da bo še kaj lepega nudila naši skupnosti. Sedaj lepo pripravljajo jaslice in krasijo našo veliko cerkev.

Pomoč beguncem: kapucin pater Gabrijel, naš misijonar, je že spomladi prosil, da bi priskočili na pomoč številnim beguncem in revežem v Štepanji vasi pri Ljubljani. Posrečilo se nam je združiti našo pomoč s pomočjo Karitas iz Bielle pri Turinu. Trije tovarnjaki so pripeljali v Ljubljano hrano.

Zato se je p. Gabrijel spet oglasil in prosil za pomoč pred Božičem. Obrnili smo se še na druge župnije in tako smo spet zbrali veliko hrane. Pomagale so nam župnije Prosek, Katinara, Sv. Jakob, Škedenj in Sv. Ivan. Pridružili so se še starši otroškega vrta na Kolonkovcu in župnija Sv. Benedikta v Akviliniji. Veliko pomoči je dobila Karitas v Štepanji vasi in prav te dni še Ilirska Bistrica, kjer je veliko hrvaških in muslimanskih beguncev.

Hvala vsem, ki so zbirali in darovali za begunce. Nadaljevali bomo z nabiranjem hrane, ker so potrebe res velike.

M. Ž.

Škedenj

Na božični dan bodo člani mladinskega pevskega zbora, posebej in skupno z ostalimi pevci, voščili Škedenjem za božične praznike z nastopom z božično pesmijo. Mladinski pevski zbor je nastal pred kratkim in bo to njegov prvi nastop.

Mačkolje

Otroški pevski zbor Slovenski šopek praznuje 28. decembra tepežnico s sledečim sporedom: ob 16. uri sv. maša z blagoslovom otrok, nato pesmi, recitacije in igrice Ljubke Šorli.

Prof. Salam ne vodi več centra za fiziko

Dolgoletni ravnatelj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko pri Miramaru prof. Abdus Salam zapušča to mesto. Do imenovanja novega ravnatelja bo center vodil prof. Luciano Bertocchi. Prof. Salam, Pakistanec po rodu, je center vodil vse od njegove ustanovitve l. 1964, torej skoraj 30 let, sedaj pa mu to dejavnost onemogoča bolezen. Kljub temu ostaja prof. Salam predsednik te ustanove. Kot znano, je njegovo kariero kronala Nobelova nagrada za fiziko l. 1979.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Župnija Sv. Jerneja in CPZ Sv. Jernej - Opčine

vabita na tradicionalni božični

Koncert

ki bo 25.12.93 ob 17. uri v openski cerkvi.

Nastopili bodo:

Zbori Vesela Pomlad pod vodstvom g. Franca Pohajača, CPS Sv. Jernej pod vodstvom prof. Bojane Kralj in mladinska glasbena skupina. Priložnostni govor bo imel prof. Tomaž Simičič.

ZAHVALA

Župnijsko občestvo iz Nabrežine se zahvaljuje staršem in otrokom za »božično razstavo« ročnih del v korist šolskih potrebščin in za Karitas. Posebna zahvala Vinku Paljku za božično predavanje pri dekaniji decembrski konferenci kakor tudi Karlu Bolčini za predavanje o liturgiji meseca novembra. In še splošna zahvala vseh pričujočih v nedeljo za »Božič skupaj« pod pokroviteljstvom občine Devin-Nabrežina za nastope zborov, nabrežinske godbe s koncertom v cerkvi in violinistom, harfistinji ter organistu kakor tudi otroški skupini.

Fotografija predstavlja eno od 16 pomenljivih božičnih motivov na tradicionalni razstavi, ki bo tudi letos od 1. do 16. januarja v župnijski dvorani.

Od 1. do 16. januarja bo v župnijski dvorani v Nabrežini tradicionalna

Razstava božičnih motivov in jasli, delo mladine, odraslih in priznanih umetnikov.

Polnočnice v Trstu

Ob 21. uri:
Novi sv. Anton, Kolonkovec.

Ob 22. uri:
Barkovlje, Rojan, Sv. Jakob, Sv. Vincencij.

Ob 22.30 uri:
Škedenj.

Ob 24. uri:
Sv. Ivan - v stari cerkvi.

Ob 24. uri:
Polnočnica po radiu iz župne cerkve v Števerjanu.

Božični koncert v ulici Risorta, 3

V nedeljo, 26. decembra, bo ob 17. uri v kapeli Marijinega doma, ul. Risorta, 3 slovesen blagoslov ob sodelovanju mešanega pevskega zbora Novega sv. Antona. Sledil bo v dvorani tradicionalni božični koncert. Nastopila bosta mešani in moški pevski zbor Novega sv. Antona pod vodstvom Edija Raceta. Božično misel bo podal župnik iz Rodika, g. Miha Preselj.

Ali bomo prepustili vse kapitalistom?

Pred iztekom starega leta je naveda, da naredimo obračun. Letos pa take obračune, z nastopom globalne krize, ki ni zajela samo Italije, delamo že nekaj mesecev in skrb za bodočnost italijanske družbe ni samo v glavah vodilnih političnih mož, temveč si tudi najbolj preprost človek večkrat na dan postavi vprašanje, kaj nam bo prineslo Novo leto. Vsi se zavedamo, da doživljamo težke trenutke, globoke spremembe, kot jih naš svet ne pomni v zadnjih 50 letih! Padec komunizma, uvajanje tržnega gospodarstva, ekonomska in moralna kriza, vse to spreminja evropsko družbo, naše navade, naše mišljenje. Vse te novosti begajo človeka, prinašajo nelagodje in strah pred bodočnostjo.

Če se za trenutek ustavimo pri nedavnih upravnih volitvah v Italiji, nas zbode takoj v oči podatek, da so bili (izjema je le v Trstu) katoličani premalo ali skoraj povsem odsotni v teh volilnih tekmah. Za to nosi krivdo KD, ki je v zadnjih desetletjih v marsičem izdala ime, ki ga je nosila.

Ustvarila sta se dva politična bloka: napredni-levi in desni. Cerkev je v večjih mestih zavzela nevtralnost stališče in po tem načelu se je ravnal marsikateri vernik, ki ni šel volit. Takoimenovani politični center je na teh volitvah izginil. Vendar tudi druga dva bloka nista jasno izdelana. Vodilna sila na levi je Demokratične stranka levice, ki se še prenavlja in išče svojo dokončno podobo, na njeni levi je SKP (Stranka komunistične prenove), ki je morda edina stranka v Italiji, ki še ni pretrgala s svojo preteklostjo in je utopično zvesta komunističnim idealom, zato ji ne ostane drugega kot vloga večne opozicije. Na desni pa fašisti snujejo zmerno desnico - Narodno zavezništvo. Center pa se šele oblikuje. In priča smo, da ga vedno bolj napo-

Injujejo tiste sile, ki v novi obliki uresničujejo stare kapitalistične težnje. Italijanski mogotec-lastnik raznih založb in privatnih televizijskih postaj Berlusconi snuje svojo stranko in najprej snubi Finija (fašističnega prvaka), a ker je ta preveč na desni, se trenutno navdušuje za Bossija in Segnija.

Pri vsem tem smo priča nastanku nove italijanske republike. V vrtincu afer klavno izginjajo bivši politični mogotci, vendar z njimi izginja tudi socialna država, na katero smo bili vedno ponosni, in nastaja družba po ameriškem vzorcu. Tudi v Italiji je v teku privatizacija in priča smo vzponu novega kapitalizma, za katerega se navdušujejo celo bivši komunisti. Poglejmo le sestavo novega odbora tržaške občine. Illyjevi sodelavci so ljudje, ki bi bili bolj primerni voditi kako finančno družbo kot pa občino, ki je skupnost najrazličnejših slojev ljudi! Ali bodo imeli ti ljudje dovolj poslušnosti za revne, za osamljene, za ostarele, za mlade, za družine? Ob vedno večji nemoči sindikatov, ob izgubi zgodovinske vloge levice v Italiji, kdo bo sedaj garant revnih, socialno ogroženih pripadnikov družbe?

Tukaj se postavlja vprašanje, kakšno vlogo naj imajo katoličani v tem prostoru. Slovenski škofje pozivajo vernike k aktivnejši vlogi v družbi za skupno blaginjo in za moralno obnovo mlade slovenske države in jih spodbujajo, naj se ne predajo malodušju in razočaranju. Spremembe v Sloveniji sovpadajo z velikimi spremembami v Italiji in v svetu, zato so te toliko bolj upočasnjene in težke. Slovenija ima pač vse napake držav z bivšim socialističnim režimom, kjer »tvorci represivne kazenske zakonodaje v komunističnem sistemu so danes pri nas varuhi človekovih pravic, ki branijo predvsem sebe in druge krivce za enopartijsko diktaturo,

tvorci samoupravljanja pa lastniki podjetij, ki mečejo delavce na cesto« (J. Janša, Družina, 19. decembra).

Vse to dokazuje, kako se v družbi in politiki problemi vedno znova porajajo in nič ni dokončno dosežena. Kdor želi slediti krščanskim idealom pravičnosti, enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja, pa ima danes morda še večjo odgovornost kot včasih, vsekakor pa veliko možnosti dela.

Nadja Maganja

Božična prošnja

Mislil, da ni praznika, po katerem človek ne bi toliko hrepenel, čakal, častil in pri katerem ne bi izrazil toliko želja in pričakovanj.

Mislil, da ni slučaj. Ne gre le za zgodovinsko dejstvo, ki je trajalo tisočletja in tisočletja, od grehov naših prvih staršev.

Gre tudi in predvsem za ono otroško komponento osebnosti, ki je v nas, ki tiči v vsakem človeku: otroškost! Nismo je mogli do konca zaživeti, vse preveč so nas preganjali s šolo, z delom, z poročnim pedagoškim prijemom, vse preveč smo bili žrtve tesnobe, bojzani in nesigurnosti naših staršev, vse preveč je zahtev današnjega življenja.

In vse premalo je časa, da bi svojo otroškost doživljali mirno in naravno. In tako je ostalo v nas toliko nezaživetega, toliko potlačenežnega, toliko neizraženežnega...

In sedaj je tu praznik Jezusovega rojstva, ki ga posebej človeški otrok, s katerim se istovetimo, prebuja nam vse naše spomine in vzbuja vse naše želje. On je otrok vsega človeštva in zato se vsi v Njem istovetimo in naravno je, da pri tem nam pridejo na dan vse neuresničene želje.

Tudi sam nisem izjema. Zato jih bom skušal tu po svoje, neobgleno, izraziti.

Vse polno je ljudi okoli mene, ki

so prisiljeni živeti kot pravi izobčenci.

Vse polno je ljudi, ki ne zmorejo slediti tempu modernega življenja.

Vse polno je ljudi, katerih premočna čustva pogojujejo njihovo vsakdanje življenje.

Vse polno je ljudi, ki so žrtve velikih (vojnih) konfliktov.

Vse polno je ljudi, ki so zamenjali življenje z denarjem.

Vse polno je ljudi, ki so pozabili na medsebojno zakonsko ljubezen.

Vse polno je ljudi, ki so pozabili na hvaležnost do svojih staršev.

Vse polno je ljudi (tudi med verniki), ki so pozabili na prvo krščansko zapoved.

Vse polno je ljudi... Seznam je neskončen!

Jezušček je premajhen in je komaj prišel na svet, zato ni prav, da ga takoj oblegamo z vsemi našimi tegobami, za katere smo sami krivi.

Eno prošnjo pa bi rad izrazil. Tudi zato, ker bo lahko jutri prepozno.

Moje življenje poteka sredi ljudi, ki so prizadeti na področju, ki je najdražje človeku: duševnost. Koliko trpljenja! Pa bi to, Jezušček, obdaril zdravo, tako da bi lahko vsako leto otroško užival božične praznike, hodil k zornicam, pel božične pesmi in vsem prijateljem in znancem želel: Vesel Božič! In tako bi vsi skupaj zapeli: Sveta noč, blažena noč.

d.s.

ZAHVALA

Pripravljali odbor božičnega semnja Za Božič skupaj-Natale in sime iz Nabežine se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je praznovanje tako lepo uspelo; posebno se zahvaljuje nabrežinski godbi, moškemu zboru Igo Gruden, violinistu Štefanu Jobu in organistu Mitju Pernarčiču, g. župniku B. Breclju, občinski upravi in vsem prostovoljcem, ki so očistili okolico cerkve, okrasili trg Na Križadi in pogostili obiskovalce. Izkupiček dobrodelnega semnja bo namenjen občinskimi otroškimi vrtcem.

Voščila s Tržaškega za Božič in Novo leto 1994

OB 30-LETNICI DELOVANJA

Pohišstvo

Korsic

Anton Korsic

vošči vesel Božič ter srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem v zamejstvu in v matični domovini.

Prodajalna: Trst, ulica S. Cilino, 38 - Tel. (040) 54390

Delavnica: Trst, ulica D. Chiesa, 91

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

JAZBEC RENATO

NABREŽINA

Tel. (040) 200174

ŽELEZNINA

TERČON

NABREŽINA

Tel. (040) 200122

TRGOVINA JESTVIN

MAREGA ELIO

TRST - ul. San Cilino, 34

Tel. (040) 54304

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

FORTUNATO

Na voljo izbira cerkvenih predmetov

TRST - ul. Paganini, 2

Tel. (040) 630460

Slovensko pastoralno središče v Trstu

vošči

Blagoslovljene božične praznike in milosti polno Novo leto

Vsem svojim sodelavcem in prijateljem

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU LJUDSKA KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL - GORICA

želi svojim obiskovalcem srečno Novo leto 1994

TRST - ul. Sv. Franciška, 20
GORICA - ul. della Croce, 3

Tel. (040) 635629
Tel. (0481) 531733

Vesel Božič in Srečno novo leto

★ UPANJE SVETE NOČI naj nas spremlja tudi celo novo leto, ki se odpira pred nami. - SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ.

★ DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU želi vsem rojakom, da bi Kristusovo rojstvo krščansko praznovali, v novem letu pa bili deležni božjega blagoslova pri delu, v družini in pri lastnem posvečenju.

★ SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU pozdravlja ob božičnih praznikih vse svoje člane, prijatelje in sodelavce ter jim želi vse dobro v letu 1994.

★ MARIJIN DOM, odsek Vincencijeve konference in pevski zbor od Sv. Ivana v Trstu voščilo župnijski skupnosti in vsem prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.

★ ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET sv. ap. Jerneja na Opčinah želi ob Božiču in Novem letu vsem faranom in rojakom doma in po svetu polnost blagoslova betlehemskega Deteta; posebno želi zdravja bolnim in trpečim.

Obenem izreka toplo zahvalo vsem dobrotnikom cerkva na Opčinah, pri Banih, na Ferlugh!

★ TEM ŽELJAM se na Tržaškem pridružujejo:

- Slovensko pastoralno središče, Trst;
- Zveza cerkv. pev. zborov, Trst;
- Ap. sv. Cirila in Metoda, Trst;
- Marijina družba, ul. Risorta 3, Trst;
- Solske sestre, ul. d. Docce 34, Trst;
- Slov. Vincencijeve konference, Trst;
- SLOKAD - Slov. karitativno društvo, Trst;

- Slovensko stalno gledališče, Trst;
- Salez. skup. v Marijanišču, Opčine;
- Šentjakobsko kult. društvo, Trst;
- Revija »Mladika«;
- Sklad Dušana Černeta in DSI, ulica Donizetti 3, Trst;

- Zbor »M. Kogoj«;
- Marijin dom v Rojanu, Trst;
- Slovenski skavti in skavtinje, Trst;
- Ukmarjev dom v Škednju;
- Finžgarjev dom na Opčinah;

- Cerkevni zbor na Opčinah;
- Baragov dom v Ricmanjih;
- Duhovnja sv. Leopolda, Domjo;
- Krekov dom v Borštu;
- Slomškov dom v Bazovici;
- Cerkevni zbor iz Bazovice;

- Župnijski svet v Mačkoljah skupaj z župnikom;
- Skavti in skavtinje iz Mačkolj;
- Mešani cerkevni zbor v Mačkoljah;
- Dekliški in otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj;
- Župnijski urad in župnijski pastoralni svet v Nabrežini.

★ OTROŠKI ZBOR SLOMŠEK v Bazovici vošči svojim staršem in vsem župljanom vesele božične praznike.

★ SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO »SLOKAD« voščim vsem sodelavcem in sodelavkam, ki pomagajo v koloniji. Voščijo tudi vsem otrokom, ki radi prihajajo v kolonijo v Drago in njih staršem!

★ SLOMŠKOV DOM V BAZOVICI vošči vsem prijateljem Doma in zlasti mladini, da bi se ob božičnih praznikih radi zbirali, srečavali v Domu.

★ SLOVENSKO KARITATIVNO DRUŠTVO »SLOKAD« vošči vsem sodelavcem, da bi v veselju preživeli Božič in v novem letu nadaljevali z dobrotelnimi pobudami zlasti med počitnicami za otroke.

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto želita

Slovenska Vincencijeve konference in Klub prijateljstva.

